ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΣΤΗΝ ΒΗΡΥΤΟ

Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ ΣΤΟ ΛΙΒΑΝΟ 2022

<u>Βηρυτός, Σεπτέμβριος 2022</u>

ISO 9001:2008 ΓΕΝ 30 - 02

Nouvelle Naccache, Rue 64, Imm. Ant. Boukhater, No 85 B.P. 309, Βηρυτός, ecocom-beirut@mfa.gr
http://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/851

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 4
Α.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Χώρας 4
Α.2 Δημογραφικά Στοιχεία 4
Α.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς 5
Β. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ 7
Β.1 Θεσμικό πλαίσιο 7
Β.1.1 Νομικές Μορφές Εταιριών & Διαδικασίες ίδρυσης 8
Β.1.2 Φορολογικό καθεστώς φυσικών προσώπων και εταιριών 11
Β.1.3 Καθεστώς αδειοδοτήσεων 13
Β.1.4 Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις) 14
Β.1.5 Τελωνειακή νομοθεσία 14
Β.1.6 Διαδικασίες εισαγωγής / περιορισμοί εισαγωγών 15
Β.1.7 Εξασφάλιση πιστώσεων 16
Β.1.8 Καθεστώς ιδιοκτησίας γης 16
Β.1.9 Εργασιακό καθεστώς 17
Β.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά του Λιβάνου 18
Β.2.1 Συνεργασία με Αντιπροσώπους/διανομείς 18
Β.2.2 Ίδρυση θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπίας/κοινοπραξίας 19
Β.2.3 Δίκτυα Διανομής 20
Β.2.4 Πρακτικές οδηγίες 21
Β.3 Καταναλωτικά Πρότυπα 22
Β.4 Βιομηχανική ιδιοκτησία 22
Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ 23
Γ.1 Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας 23
Γ.2. Δασμοί 24
Γ.3 Ειδικές Οικονομικές ζώνες (FTZ) 25

Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ 25

Δ.1 Αναπτυξιακός Νόμος - Κίνητρα Επενδύσεων 25

Δ.2 Πιστοληπτική ικανότητα χώρας – Κίνδυνοι/ προοπτικές 26

Ε. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ 28

ΣΤ. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ 28

ΣΤ.1 Ενέργεια Συμβατική & ΑΠΕ 28

ΣΤ.2 Τρόφιμα / ποτά / βιολογικά 29

ΣΤ.3 Παραφαρμακευτικά 29

ΣΤ.4 Συστήματα καθαρισμού αποβλήτων, επεξεργασίας απορριμμάτων επεξεργασίας νερού 29

ΣΤ.5 Προφίλ αλουμινίου 29

ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 29

Α. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Α.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Χώρας

Γεωγραφική θέση: Ο Λίβανος συνορεύει βόρεια και ανατολικά με τη Συρία και νότια με το Ισραήλ. Διαθέτει ακτογραμμή 278 χλμ.

Επιφάνεια: 10.452 τ. χλμ.(επιφάνεια που αντιστοιχεί στο 8% περίπου της ελληνικής επικράτειας), τα οποία κατανέμονται κατά 71% σε αστικές, ημιαστικές περιοχές και έρημο, κατά 21% σε αγροτικές και κατά 9% σε δασικές περιοχές.

Αεροδρόμια: Διεθνές Αεροδρόμιο Βηρυτού ‘‘Rafik Hariri’’.

Λιμάνια: Λειτουργούν τέσσερα λιμάνια, Βηρυτού (κεντρικό), Jounieh (προάστιο της Βηρυτού), Τρίπολης (βόρεια) και Σιδώνας (νότια).

Σιδηροδρομικό δίκτυο: Υπάρχει σιδηροδρομικό δίκτυο μήκους 400 χλμ., ωστόσο δεν λειτουργεί, λόγω των καταστροφών του εμφυλίου (1975-1990) και των βομβαρδισμών έτους 2006.

Οδικές αρτηρίες: Το μήκος τους υπολογίζεται στα 7.300 χλμ., εκ των οποίων 6.200 χλμ. περίπου είναι με άσφαλτο.

Νόμισμα : Λιβανική λίρα (Λ.Λ.) Για περίπου 15 χρόνια υφίστατο σχέση σταθερής ισοτιμίας έναντι του δολαρίου (1$ = 1500 Λ.Λ). Με την έναρξη της οικονομικής κρίσης (Οκτώβριος 2019), η Λίρα έχασε σταδιακά την αξία της και σήμερα κυμαίνεται στις περί 35-37.000 λ.λ./ δολάριο.

Η χώρα βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις ένταξης στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, ενώ στο πλαίσιο της Συμφωνίας Σύνδεσης με την Ε.Ε. έχουν ξεκινήσει δασμολογικές μειώσεις (από το 2008), που αναμένεται να οδηγήσουν στο μέλλον σε κατάργηση δασμών.

Α.2 Δημογραφικά Στοιχεία

Πληθυσμός: ανέρχεται σε 6 εκατ. κατοίκους (μέση εκτίμηση Ην. Εθνών). 30% περίπου του πληθυσμού είναι ηλικίας κάτω των 15 ετών. Η λιβανική διασπορά ανέρχεται σε 15 με 17 εκατ.

Γλώσσα: επίσημη γλώσσα η αραβική, αλλά ομιλούνται, ευρέως, η γαλλική και η αγγλική γλώσσα.

Θρησκεία: 18 διαφορετικά θρησκευτικά δόγματα αναγνωρίζει το Σύνταγμα της χώρας (Μουσουλμάνοι Σιίτες αντιπροσωπεύουν το 31%, Μαρωνίτες: 23%, Σουνίτες: 22%, Ορθόδοξοι: 7% και Δρούζοι: 5%).

Πολίτευμα : Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Σύμφωνα με το Σύνταγμα, ο Πρόεδρος της χώρας είναι Χριστιανός Μαρωνίτης, ο Πρωθυπουργός Μουσουλμάνος Σουνίτης και ο Πρόεδρος της Βουλής Μουσουλμάνος Σιίτης.

Α.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς

Η λιβανική οικονομία στηρίζεται κατά κύριο λόγο στον τομέα των υπηρεσιών (75,4% του ΑΕΠ) και επικεντρώνεται σε περιορισμένο αριθμό κλάδων: τραπεζικός, ασφαλιστικός, ακινήτων, τουρισμού, υγείας και εκπαίδευσης. Λειτουργεί σε συνθήκες οικονομίας της αγοράς, με το κόστος των περισσοτέρων αγαθών και υπηρεσιών να καθορίζεται από την προσφορά και τη ζήτηση. Ο γεωργικός τομέας, αν και σημαντικός, βαίνει φθίνων. Οι Κυβερνήσεις του Λιβάνου υποστηρίζουν τις ιδιωτικές επενδύσεις και η δημόσια ιδιοκτησία και δράση είναι γενικά περιορισμένη σε υποδομές και υπηρεσίες κοινής ωφελείας. Η προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων και άμεσων επενδύσεων βασίζεται στο πλεονέκτημα της γεωγραφικής θέσης, την υιοθέτηση της παραδοσιακής ελεύθερης αγοράς, το τραπεζικό σύστημα, το νεαρό της μέσης ηλικίας του πληθυσμού, την τεχνογνωσία του ανθρώπινου δυναμικού και την ενισχυμένη εικόνα των Λιβάνιων επιχειρηματιών ως ιδανικών συνεργατών για εμπορικές διαμεσολαβήσεις. Η χώρα είναι δομικός εισαγωγέας, σε μεγάλο βαθμό εξαρτημένος από τις εισαγωγές τροφίμων και καυσίμων. Λόγω της εξάρτησης από τις εισαγωγές και τις υπηρεσίες, η οικονομία είναι ιδιαίτερα ευεπηρέαστη από τις περιφερειακές και διεθνείς εντάσεις και κρίσεις.

Καθώς η οικονομία του Λιβάνου είχε ήδη αποδυναμωθεί σοβαρά, η πολιτική αναταραχή, μαζί με την έκρηξη στο λιμάνι της Βηρυτού το 2020 και το ξέσπασμα Covid-19, έχουν ήδη προκαλέσει βαθύ και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην κοινωνικοοικονομική ανθεκτικότητα της χώρας. Σύμφωνα με την τρέχουσα πρόβλεψη του ΔΝΤ, η πορεία του ΑΕΠ προβλέπεται στο -40% το 2021 και στο -45% το 2022. Οι παραδοσιακοί μοχλοί ανάπτυξης στο Λίβανο (ακίνητα, κατασκευές και τουρισμός) έχουν σταματήσει και ο τραπεζικός τομέας, ο οποίος μέχρι τώρα έχει επαινεθεί για την ανθεκτικότητά του, έχει καταρρεύσει. Στην πραγματικότητα, στις 9 Μαρτίου 2020, ο Λίβανος απέτυχε να αποπληρώσει Ευρωομόλογο 1,2 δις. δολαρίων, κάτι που θεωρήθηκε ως η πρώτη χρεοκοπία στην ιστορία της χώρας. Έντεκα μέρες αργότερα, η πανδημία έστειλε τη χώρα σε πλήρη διακοπή δραστηριοτήτων, παραλύοντας πλήρως την οικονομική δραστηριότητα. Στη συνέχεια, στις 4 Αυγούστου, μία τεράστια έκρηξη στο λιμάνι της Βηρυτού συγκλόνισε την πόλη και την υπομονή του λαού του Λιβάνου, που πάλι βγήκε στους δρόμους σε μία ανανεωμένη επίδειξη θυμού και δυσαρέσκειας με την κυβερνητική ανικανότητα και αμέλεια, πυροδοτώντας μαζικές διαμαρτυρίες, που απαιτούσαν σαρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Το δημόσιο χρέος κυμάνθηκε στο 185% το 2021, σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του ΔΝΤ. Ο Λίβανος είναι η τρίτη πιο χρεωμένη χώρα στον κόσμο, μετά την Ιαπωνία και την Ελλάδα. Το ήδη υψηλό δημοσιονομικό έλλειμμα έχει επιδεινωθεί στο -16,8% του ΑΕΠ το 2021. Το υψηλό δημόσιο χρέος και το επίμονο συνολικό έλλειμμα περιόρισαν την κυβερνητική δράση κατά την οικονομική ύφεση και μετά την κρίση του Covid-19. Το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε σε -19,1% του ΑΕΠ το 2021. Λόγω της βαθύτερης οικονομικής κρίσης, της πίεσης

στο νόμισμα του Λιβάνου και της εκδήλωσης της πανδημίας Covid-19, το ΔΝΤ εκτιμά τον πληθωρισμό σε υψηλό ρεκόρ, που ανέρχεται σε 154.8% το 2021 έναντι 85,5% το 2020.

Ο Λίβανος αναζητά βοήθεια δεκάδων δις δολαρίων από χώρες-δωρητές και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, αλλά η λήψη αυτής της βοήθειας απαιτεί την εφαρμογή μακροχρόνιων φορολογικών, οικονομικών, κοινωνικών και κυβερνητικών μεταρρυθμίσεων. Εν τω μεταξύ, η κεντρική τράπεζα του Λιβάνου και ο τραπεζικός τομέας αντιστάθηκαν στο σχέδιο οικονομικής ανάκαμψης, που ενέκρινε η κυβέρνηση της χώρας τον Απρίλιο του 2020, που επεδίωκε να μεταφέρει στις τράπεζες και τους μεγάλους καταθέτες, το βάρος των ζημιών στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Οι εν λόγω διαφωνίες παραμένουν έως και σήμερα και καμία λύση δεν διεφάνη μέχρι στιγμής, πέραν των όποιων μηχανισμών αυτοκάθαρσης των τραπεζών (μείωση υποκαταστημάτων, εθελουσία συνταξιοδότηση προσωπικού κοκε).

Όσον αφορά **<u>τα Ευρωομόλογα,</u>** που ο Λίβανος έχει εκδώσει και ωρίμασαν (28/3/2020), ονομαστικής αξίας 1,5 δις δολ. +40 εκ δολ. Η.Π.Α. τόκοι) και δεν αποπληρώθηκαν, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κάτω από ένα νέο πλαίσιο έλλειψης δολαρίων και προτεραιοποίησης. Ο Λίβανος είναι σε θέση και θα πρέπει να διαπραγματευτεί μία αναδιάρθρωση. Οι σημερινοί κάτοχοι των εν λόγω Ευρωομολόγων είναι η Κεντρική Τράπεζα Λιβάνου, οι τοπικές τράπεζες (και οι δυο κατέχουν τα 2/3) και οι διεθνείς επενδυτές με 1/3. Οι εν λόγω θα συστήσουν ειδική επιτροπή, η οποία θα διαπραγματευθεί μία πιθανή αναδιάρθρωση του Λιβανικού χρέους. Μία πιθανή αναδιάρθρωση θα πρέπει να περιλαμβάνει έκδοση νέων σειρών ευρωομολόγων μεγαλύτερης διάρκειας αποπληρωμής με μείωση των επιτοκίων και αντικατάσταση των παλαιοτέρων που λήγουν με τις νέες σειρές. Όλα τα ανωτέρω θα πρέπει να εγκριθούν από μία νέα Κυβέρνηση καθώς και από το 75% του συνόλου των κατεχόντων τους εν λόγω τίτλους, σε μία διαδικασία που συνήθως διαρκεί 4-6 μήνες.

Η οποιαδήποτε προσπάθεια εξόδου από την κρίση επαφίεται αναγκαστικά στην δυνατότητα του πολιτικού συστήματος της χώρας να συγκεράσει τις διαφορές του και να προχωρήσει σε σχηματισμό ισχυρής νέας Κυβέρνησης Εθνικής Σωτηρίας.

<u>Κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης</u>

Η χώρα αντιμετωπίζει πολλά κοινωνικά ζητήματα, πέραν των μακροοικονομικών και πολιτικών προκλήσεων. Η μαζική εισροή Σύριων προσφύγων (25% του πληθυσμού της χώρας) έπληξε τη δημογραφική ισορροπία, την αγορά εργασίας των χωρών και ασκεί πίεση στο κόστος ενοικίου, υποδομής και παροχής δημόσιων υπηρεσιών (νερό και ηλεκτρικό ρεύμα). Άνω του 70% των προσφύγων ζει κάτω από το όριο της φτώχειας, με την χώρα να αντιμετωπίζει σημαντικές κοινωνικές ανισότητες. Πέραν των ανωτέρω, η σοβαρή οικονομική κρίση του 2019 και η πανδημία έχουν προκαλέσει ένα συγκλονιστικό επίπεδο ανεργίας. Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, το 40% των νέων της χώρας δεν εργάζονται, ή δεν εκπαιδεύονται. Στις κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης καταλογίζεται και η τεράστια διαφυγή (brain drain) με χιλιάδων μορφωμένων νέων, οι οποίοι εγκαταλείπουν τη χώρα, προς αναζήτηση ευκαιριών εργασίας στο εξωτερικό.

Τέλος, το τεράστιο πρόβλημα των ελλείψεων ηλεκτρικής ενέργειας σε επιχειρήσεις & νοικοκυριά (10-12 ώρες παροχής ημερησίως μόνον) και μάλιστα με τη χρήση ακριβών γεννητριών, εκτιμάται ότι αποφέρει την μεγαλύτερη οικονομική επίδραση στην κοινωνία, καθώς περιορίζει σε σημαντικότατο βαθμό τις οικονομικές δραστηριότητες, οι οποίες πραγματοποιούνται πλέον εν πολλοίς με ραντεβού.

Όσον αφορά την λιβανική βιομηχανία, υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους τομείς της οικονομίας της χώρας, διότι αποτελεί κύρια πηγή απασχόλησης.

- Πλαστική Βιομηχανία: Οι κύριες εταιρίες παράγουν δοχεία, σωλήνες, οικιακά αντικείμενα ή διαφημιστικό υλικό. Μερικοί από αυτούς είναι πολύ ανταγωνιστικοί και έχουν ιδρύσει θυγατρικές στο εξωτερικό.

-Χημική βιομηχανία: αντιπροσωπεύεται κυρίως από κλωστικά και βιομηχανία ετοίμου ενδύματος. Η δραστηριότητα αυτή είναι προσανατολισμένη στις εξαγωγές και περισσότερο από το 50% της παραγωγής πωλείται στο εξωτερικό.

-Βιομηχανία επίπλων: χάρη στη σταθερή εγχώρια ζήτηση, οι μεγάλες εταιρίες έχουν δημιουργήσει σύγχρονες μονάδες παραγωγής και τελευταία διεθνοποιούνται.

-Βιομηχανία χαρτιού: ο τομέας αυτός έχει επίσης επενδύσει μεγάλη ποσότητα για τον εκσυγχρονισμό των μηχανημάτων παραγωγής.

-Μαρμαροβιομηχανία: λόγω του υπερσύγχρονου εξοπλισμού, η εν λόγω βιομηχανία αναπτύχθηκε με την εγχώρια ζήτηση, που προκάλεσε η ανασυγκρότηση της χώρας. Εξάγει στον Κόλπο και στην Ευρώπη.

- Βιομηχανία τσιμέντου: αποτελούσε την κύρια βιομηχανική παραγωγή μετά τον πόλεμο. Στη συνέχεια η δυναμική της μειώθηκε.

Οι μεγαλύτερες εταιρίες, που απασχολούν περισσότερα από 50 άτομα, αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 1% του συνόλου των βιομηχανιών στη χώρα. Επιπλέον, η λιβανέζικη βιομηχανία κρατείται κυρίως από οικογένειες και, κατά συνέπεια, είναι κατακερματισμένη. Ο περιφερειακός ανταγωνισμός είναι ισχυρός, ιδίως μετά το άνοιγμα ορισμένων γειτονικών χωρών, όπως η Συρία και η Ιορδανία. Ταυτόχρονα, το κόστος παραγωγής των προϊόντων του Λιβάνου είναι υψηλό και τα καθιστά μη ανταγωνιστικά στην εξαγωγή. Το υψηλό κόστος οφείλεται στο επίπεδο εκπαίδευσης του εργατικού δυναμικού, συχνά υψηλό, στο κόστος της κοινωνικής ασφάλισης και τελευταία στο ενεργειακό κόστος.

Β. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Β.1 Θεσμικό πλαίσιο

Σε κοινοτικό επίπεδο, οι διμερείς εμπορικές σχέσεις Ελλάδας-Λιβάνου ρυθμίζονται πλέον από τη Συμφωνία Σύνδεσης Ε.Ε. – Λιβάνου, που υπεγράφη τον Μάρτιο 2003.

- ✓ Συμφωνία Οικονομικής Τεχνολογικής Συνεργασίας (Αθήνα, 24/7/1997). Κυρώθηκε με το Ν. 2635/1998 (ΦΕΚ 160/Α/10/7/1998) και ισχύει από 26/12/1998.

- ✓ Συμφωνία Προώθησης και Αμοιβαίας Προστασίας των Επενδύσεων (Αθήνα, 24/7/1997). Κυρώθηκε με το Ν.2607/1998 (ΦΕΚ 44/Α/4/5/1998) και ισχύει από 17/7/1999.
- ✓ Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας για τα κέρδη των Ναυτιλιακών και Αεροπορικών Επιχειρήσεων (Βηρυτός, 13/3/1967). Κυρώθηκε με τον Α.Ν. 131/1967 ΦΕΚ 176/16/10/1967) και ισχύει από 31/12/1968.
- ✓ Συμφωνία Αεροπορικών Μεταφορών (Βηρυτός, 6/9/1948). Κυρώθηκε με το Ν. 2009/1952 (ΦΕΚ 53/Α/6/3/1952) και ισχύει από την υπογραφή της.
- ✓ Προξενική Σύμβαση Εμπορίου, Ναυτιλίας και Εγκατάστασης (Βηρυτός, 6/10/1948). Κυρώθηκε με το Ν.Δ. 1273/1949 (ΦΕΚ 292/Α/31/10/1949) και ισχύει από 28/8/1950.
- ✓ Συμφωνία Προώθησης του Εμπορίου (Αθήνα, 3/7/1958). Κυρώθηκε με το Ν. 4158/1961 (ΦΕΚ 64/1961).
- ✓ Συμφωνία Συνεργασίας στον Τομέα του Τουρισμού (Βηρυτός, 24/1/2004). Κυρώθηκε με το Ν. 3381/2005 (ΦΕΚ Α/206/19/8/2005) και ισχύει από 21/9/2005.
- ✓ Πρωτόκολλο Οικονομικής, Επιστημονικής και Τεχνικής Συνεργασίας στον τομέα της Γεωργίας (Βηρυτός, 21/4/2004). Κυρώθηκε με το Ν. 3307 (ΦΕΚ 20/Α/1/2/2005) και ισχύει από 14/2/2005.
- ✓ Συμφωνία Διεθνών Οδικών Μεταφορών Επιβατών και Εμπορευμάτων (Βηρυτός, 21/1/2004). Κυρώθηκε με το Ν. 3314 (ΦΕΚ 40/Α/22/2/2005) και ισχύει από 12/4/2007.
- ✓ Μορφωτική Συμφωνία για την Πολιτιστική και Επιστημονική Συνεργασία (Αθήνα, 1/10/2001). Κυρώθηκε με το Ν. 3145/2003 (ΦΕΚ 112/Α/8/5/2003) και ισχύει από 24/8/2006.

Β.1.1 Νομικές Μορφές Εταιριών & Διαδικασίες ίδρυσης

Ομόρρυθμη και Ετερόρρυθμη

Το λιβανικό εμπορικό δίκαιο διακρίνει δύο είδη προσωπικών εταιριών: την ομόρρυθμη και την ετερόρρυθμη. Γενικά οι προσωπικές εταιρίες είναι ενώσεις δύο ή περισσοτέρων προσώπων, τα οποία μπορούν να διοικούν την επιχείρηση, όντας συγχρόνως και ιδιοκτήτες αυτής. Το κύριο χαρακτηριστικό των εταιριών της μορφής αυτής είναι το intuitus persona, δηλαδή η προσωπική εμπλοκή ή μη των εταίρων στην διοίκηση της επιχείρησης. Δεν απαιτείται ελάχιστο κατατεθειμένο αρχικό κεφάλαιο. Ειδικά στις SNC, όλοι οι εταίροι ευθύνονται προσωπικά και κατ' ολοκληρία για τις υποχρεώσεις της εταιρίας. Η επωνυμία της SNC πρέπει να περιέχει τα ονόματα μερικών ή και όλων των εταίρων και τις λέξεις «and Co (και ΣΙΑ)». Στην πράξη, είναι η κατεξοχήν προσωπική εταιρία, που εγγράφεται στο Εμπορικό Μητρώο και όλοι οι εταίροι. Αντίθετα στις SCS υπάρχουν δύο ειδών εταίροι, οι ομόρρυθμοι, οι οποίοι έχουν την ιδιοκτησία και την διαχείριση της εταιρίας και ευθύνονται προσωπικά και εις ολόκληρο για τις υποχρεώσεις της εταιρίας, και οι περιορισμένοι ή σιωπηλοί εταίροι, οι οποίοι χρηματοδοτούν μόνο την εταιρία, χωρίς να συμμετέχουν στη διοίκησή της, ενώ η ευθύνη τους για τις υποχρεώσεις της εταιρίας περιορίζεται στο ύψος της επένδυσής τους. Στο Καταστατικό ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με την λύση της εταιρίας, τον θάνατο ενός εκ των εταίρων, τις διαφορές μεταξύ των εταίρων ή την αποχώρηση ενός εταίρου από την εταιρία λόγω πώλησης του εταιρικού του μεριδίου κ.ο.κ.ε.

Αφανής Εταιρία (Co-Partnership)

Η αφανής εταιρία είναι γνωστή μόνο από τα ενδιαφερόμενα μέρη και λόγω της μυστικότητάς της δεν εγγράφεται στο Εμπορικό Μητρώο. Συγκεκριμένα, υπάρχει συμφωνία μεταξύ των εταίρων, στην οποία ορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους, καθώς και το ύψος της συμμετοχής τους στα κέρδη και στις ζημίες της αφανούς εταιρίας. Παρά την μυστικότητα της αφανούς εταιρίας οι συμφωνίες των εταίρων με τρίτους δεσμεύουν σε περίπτωση αμφισβήτησης την εταιρία.

Κεφαλαιουχικές Εταιρίες (Corporations)

Σύμφωνα με το λιβανικό εμπορικό δίκαιο, υπάρχουν πέντε είδη κεφαλαιουχικών εταιριών:

- ✓ Ανώνυμη Εταιρία (Société Anonyme Libanaise S.A.L.) (Joint Stock Company)
- ✓ Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (Société à responsabilité Limitée-SARL) (Limited Liability Company)
- ✓ Ετερόρρυθμη Εταιρία (Société en commandite par action-SCPA) (Corporation in Commendam)
- ✓ Holding Company
- ✓ Υπεράκτια Εταιρία (Offshore Company)

Ανώνυμη Εταιρία (Societe Anonyme Libanaise S.A.L.) (Joint Stock Company)

Το κύριο χαρακτηριστικό της SAL είναι το intuitus pecuniare, δηλαδή το ύψος της χρηματικής συμμετοχής του κάθε εταίρου στο εταιρικό κεφάλαιο. Οι εταίροι στην SAL ονομάζονται μέτοχοι και ευθύνονται έναντι της εταιρίας μέχρι του ποσού των μετοχών τους. Οι SAL μπορούν να εκδίδουν μετοχές και ομόλογα μετατρέψιμα σε μετοχές. Το λιβανικό δίκαιο απαγορεύει την συμμετοχή στις δραστηριότητες της SAL προσώπων, που έχουν καταδικασθεί ποινικά στον Λίβανο ή στην αλλοδαπή ή έχουν κηρυχθεί αφερέγγυοι κατά τη διάρκεια των τελευταίων 10 ετών (εκτός εάν έχουν εντωμεταξύ αποκατασταθεί). Οι εταιρίες αυτής της μορφής προϋποθέτουν την συμμετοχή τουλάχιστον τριών μετόχων και ελάχιστο κατατεθειμένο κεφάλαιο, ύψους 30 εκατ. ΛΛ (ήτοι $20.000 δολ. ΗΠΑ), το ¼ του οποίου καταβάλλεται κατά την εγγραφή της εταιρίας και το οποίο είναι δυνατόν να συνίσταται σε χρήμα ή σε είδος.

Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (Société à responsabilité limitée-SARL) (Limited Liability Company)

Η SARL συνδυάζει χαρακτηριστικά τόσο από προσωπικές όσο και από κεφαλαιουχικές εταιρίες. Για την σύσταση αυτής της υβριδικής εταιρίας, απαιτείται η συμμετοχή τριών (3) έως (20) είκοσι το πολύ εταίρων, εκτός εάν οι μετοχές κληρονομηθούν από τρίτους, οπότε ο αριθμός αυξάνεται μέχρι τους τριάντα (30). Εάν ο αριθμός αυτός αυξηθεί περαιτέρω, τότε η SARL πρέπει να μετατραπεί εντός δύο ετών σε SAL ή διαφορετικά να διαλυθεί. Η συμμετοχή εταίρων στο αρχικό κεφάλαιο της SARL είναι προκαθορισμένη και δεν μεταβάλλεται, ενώ η προσωπική τους ευθύνη έναντι των υποχρεώσεων της εταιρίας είναι αυστηρά περιορισμένη

μέχρι του ποσού της συμμετοχής τους στο αρχικά κατατεθειμένο κεφάλαιο αυτής. Η επωνυμία της SARL ακολουθείται από την φράση "limited liability company" και το ποσό του κατατεθειμένου κεφαλαίου πρέπει να φαίνεται σε κάθε έντυπο, διαφήμιση, έκδοση ή άλλο έντυπο της εταιρίας. Το απαιτούμενο ελάχιστο κατατεθειμένο κεφάλαιο ανέρχεται σε 5 εκατ. ΛΛ (ή $ 3.300 δολ. ΗΠΑ) και πρέπει να καταβληθεί εξ ολοκλήρου κατά τον χρόνο εγγραφής της εταιρίας. Απαιτείται η συμμετοχή δικηγόρου και ελεγκτή ανεξαρτήτως του ύψους της επένδυσης. Τα αποτελέσματα της εταιρικής χρήσης εγκρίνονται κατά την ετήσια συνεδρίαση των εταίρων. Από τις δραστηριότητες των SARL αποκλείονται οι τράπεζες, ασφάλειες και αεροπορικές μεταφορές. Η διοίκηση της SARL ασκείται από έναν ή περισσοτέρους διαχειριστές, οι οποίοι μπορεί να είναι εταίροι ή τρίτοι, οι οποίοι διορίζονται από το Καταστατικό ή ακόμα και προσωρινοί διαχειριστές για μια ορισμένη περίοδο. Οι διαχειριστές παύονται με απόφαση της ΓΣ ή του δικαστηρίου. Εάν δεν υφίστανται βάσιμοι λόγοι παύσεως, τότε οι διαχειριστές δικαιούνται αποζημιώσεως. Στο πέρας κάθε χρήσεως και εντός έξι (6) μηνών από την λήξη του οικονομικού έτους, οι διαχειριστές υποβάλλουν έκθεση πεπραγμένων της εταιρίας, καθώς και πλήρη οικονομική μελέτη. Η ΓΣ εγκρίνει τα πεπραγμένα της εταιρίας, καθώς και τα αποτελέσματα της διαχείρισης. Οι εταίροι ενημερώνονται για τις συνεδριάσεις της ΓΣ μέσω σχετικής ανακοίνωσης, η οποία δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες τοπικές εφημερίδες ή με συστατικές επιστολές προς αυτούς το αργότερο ένα μήνα πριν από την συνεδρίαση. Αντίγραφα των σχετικών εγγράφων τους αποστέλλονται τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν την συνεδρίαση, η οποία συνήθως διεξάγεται στο κεντρικό κατάστημα της εταιρίας.

Ετερόρρυθμη Εταιρία (Société en commandite par action-SCPA)

Πρόκειται για SARL, για την οποία όμως δεν απαιτείται η κατάθεση ορισμένου εταιρικού κεφαλαίου. Το κεφάλαιο της SCPA αποτελείται από μετοχές, ενώ οι ετερόρρυθμοι εταίροι (silent partners) έχουν τις ίδιες ακριβώς υποχρεώσεις με εκείνες που έχουν οι μέτοχοι μιας ανώνυμης εταιρείας (joint stock company). Η θητεία του πρώτου ΔΣ είναι διάρκειας ενός (1) έτους, ενώ απαιτείται ο διορισμός τριών (3) τουλάχιστον εποπτών (supervisory commissioners), οι οποίοι να μην προέρχονται από τους εταίρους. Ο ένας εκ των εποπτών πρέπει να είναι ορκωτός λογιστής (chartered accountant) διορισμένος από το Εμποροδικείο (Commercial Court). Η διοίκηση ασκείται από τους εταίρους, οι οποίοι ευθύνονται προσωπικά έναντι της εταιρίας. Τα μέλη του ΔΣ είναι δυνατόν να κατέχουν διαχειριστικές αρμοδιότητες στην εταιρία και να αμείβονται με απόφαση του ΔΣ. Εν προκειμένω εφαρμόζονται οι ίδιοι κανόνες, που διέπουν τη διαχείριση των ανωνύμων εταιριών με την διαφορά ότι οι διαχειριστές των SCPA ονομάζονται Διευθύνοντες Εταίροι (Managing Partners).

Εταιρία Holding

Οι εταιρίες Holding εγγράφονται ως ανώνυμες εταιρίες, αλλά πρέπει να φέρουν εμφανώς στην επωνυμία τους τον τίτλο «Holding». Η εταιρία της μορφής αυτής περιορίζεται στην κατοχή μετοχών ήδη υφισταμένων λιβανικών ή αλλοδαπών ανωνύμων ή περιορισμένης ευθύνης εταιρειών, καθώς και πνευματικών δικαιωμάτων και μπορεί να ασκεί την διοίκηση των εταιρειών, μετοχές των οποίων κατέχει και μόνον αυτών. Το εταιρικό κεφάλαιο της Holding είναι

δυνατόν να εγγραφεί σε ξένο νόμισμα, ενώ οι λογαριασμοί και ισολογισμοί καταγράφονται στο ίδιο νόμισμα. Οι εταιρίες αυτές απολαμβάνουν φορολογικών απαλλαγών κατά την διανομή των κερδών και των μερισμάτων. Οι εταιρίες Holding μπορεί επίσης να είναι κάτοχοι ευρεσιτεχνιών, αδειών, εμπορικών σημάτων και άλλων αποκλειστικών εμπορικών δικαιωμάτων, ενώ έχουν το δικαίωμα να χορηγούν άδειες εκμετάλλευσης επ' αυτών σε εταιρίες του ιδίου κλάδου, που δραστηριοποιούνται στο Λίβανο και στο εξωτερικό. Μπορούν εξάλλου να χορηγούν δάνεια σε εταιρίες, μετοχές των οποίων κατέχουν και να παρέχουν εγγυήσεις επ' αυτών έναντι τρίτων. Οι εταιρίες Holding μπορούν ακόμα να έχουν στην κατοχή τους ακίνητα, μόνον εφόσον τούτα εξυπηρετούν τις ανάγκες της εταιρίας και πάντοτε σύμφωνα με το λιβανικό δίκαιο. Μία εταιρία Holding δεν μπορεί να αποκτά μετοχές κατά ποσοστό άνω του 40% σε δύο εταιρίες ομοειδούς δραστηριότητας στο Λίβανο, αλλά τούτο δεν ισχύει για τις επενδύσεις στην αλλοδαπή.

Υπεράκτια Εταιρία (Offshore Company)

Η υπεράκτια εταιρία έχει την έδρα της στο Λίβανο, αλλά εξ ορισμού, δραστηριοποιείται έξω από την χώρα. Οι τραπεζικοί της λογαριασμοί είναι δυνατόν να τηρούνται σε Λίρες Λιβάνου (ΛΛ) ή σε οποιοδήποτε άλλο νόμισμα. Οι υπεράκτιες εταιρίες έχουν τη δομή των ανωνύμων εταιριών, πλην όμως απαιτείται επιπλέον τραπεζική εγγύηση ύψους 30 εκατ. ΛΛ (ή $20.000 δολ. ΗΠΑ), η οποία ανανεώνεται αυτόματα ως εγγύηση για την πληρωμή των ετησίων φορολογικών οφειλών της εταιρίας. Όπως οι εταιρίες Holding, έτσι και οι Offshore χαίρουν ιδιαιτέρων φορολογικών προνομιών, λόγω της ιδιάζουσας μορφής τους.

Β.1.2 Φορολογικό καθεστώς φυσικών προσώπων και εταιριών

Τα φυσικά πρόσωπα ανάλογα με το είδος της εργασίας (ελεύθερο επάγγελμα, εμπορική δραστηριότητα, ή μισθωτή εργασία) και την αμοιβή τους, φορολογούνται προοδευτικά. Ο φόρος εισοδήματος επιβάλλεται επί του καθαρού εισοδήματος.
http://www.finance.gov.lb/main/taxation/income_tax.htm

Αναλυτικότερα, τα κλιμάκια για τους προοδευτικούς συντελεστές φόρου μισθωτών υπηρεσιών έγιναν μεταξύ 2% και 25%, αντί για 2% και 20%, σύμφωνα με το άρθρο 23 του νόμου περί προϋπολογισμού 2019, ο οποίος τροποποίησε το άρθρο 58 του νόμου περί φορολογίας εισοδήματος. Οι νέοι συντελεστές φόρου μισθωτών υπηρεσιών ισχύουν από την 1η Αυγούστου 2019. Τα εν λόγω ποσοστά μειώνονται στο μισό για τις συντάξεις γήρατος και παρόμοιες παροχές.

Ο PIT επιβάλλεται επίσης στο εισόδημα των επιχειρήσεων (π.χ. ατομικές επιχειρήσεις, ομόρρυθμες εταιρίες) με προοδευτικούς συντελεστές. Τα ετήσια προοδευτικά κλιμάκια για τα κέρδη του φόρου εισοδήματος έγιναν μεταξύ 4% και 25%, αντί μεταξύ 4% και 21%, σύμφωνα με το άρθρο 24 του νόμου περί προϋπολογισμού 2019, ο οποίος τροποποίησε το άρθρο 32 του νόμου περί φορολογίας εισοδήματος. Οι νέοι συντελεστές για τα κέρδη του φόρου εισοδήματος ισχύουν από το έτος 2019. (Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στην ενότητα Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα-Προσδιορισμός εισοδήματος).

Φορολογία εγγεγραμμένων εταιριών (προσωπικών / κεφαλαιουχικών)

1. Επί ανωνύμων και περιορισμένης ευθύνης εταιριών (joint stock and limited liability Companies) επιβάλλονται:

- 17% φόρος επί των κερδών που αποκτήθηκαν από εμπορική δραστηριότητα
- 15% φόρος επί των κερδών, που αποκτήθηκαν από την εκμετάλλευση ή πώληση παγίων περιουσιακών στοιχείων

Παρακράτηση φόρου 10% επιβάλλεται σε όλα τα εισοδήματα, που προέρχονται από κινητές κεφαλαιουχικές αξίες στο Λίβανο. Ο φόρος αυτός αφορά κυρίως:

- Διανεμημένα μερίσματα, τόκους και εισοδήματα από μετοχές
- Αμοιβές διευθυντών, καθώς και ποσά που καταβλήθηκαν σε αυτούς από κέρδη
- Διανομή αποθεματικών ή κερδών με τη μορφή επιπλέον μετοχών ή με οποιαδήποτε άλλη μορφή.

2. Επί εταιριών Holding επιβάλλονται:

- 10% φόρος από τόκους δανείων, τα οποία συνήφθησαν υπέρ εταιριών, που δραστηριοποιούνται στο Λίβανο, εάν το δάνειο είναι διάρκειας μέχρι τριών (3) ετών
- 10% φόρος επί των κερδών από κεφάλαια, που αποκτήθηκαν από την πώληση μετοχών εταιρείας Holding ή από την συμμετοχή σε λιβανικές εταιρίες, τις οποίες κατείχε αυτή για λιγότερο από δύο (2) έτη
- 10% φόρος επί των μισθωμάτων από εκμίσθωση ευρεσιτεχνιών και άλλων αποκλειστικών δικαιωμάτων σε λιβανική εταιρία
- προοδευτικός φόρος επί του κεφαλαίου και των αποθεματικών

Οι εταιρίες Holding απαλλάσσονται από:

- φόρο εισοδήματος επί των κερδών
- φόρο εισοδήματος από την διανομή κερδών

3. Επί των υπεράκτιων εταιριών (offshore) επιβάλλονται:

- εφ' άπαξ ετήσιος φόρος 1 εκατ. Λιβανικών Λιρών (ή $ 660 δολ. ΗΠΑ περίπου)
- 10% φόρος επί των κερδών από την πώληση σταθερών κεφαλαίων (fixed assets) στο Λίβανο
- Φόρος που κυμαίνεται από 2% έως 20% επί των μισθών των εργαζομένων στην εταιρεία στο Λίβανο

Οι εταιρίες offshore απαλλάσσονται από:

- Φόρους επί των κερδών
- Φόρους από διανομή κερδών
- Τέλη χαρτοσήμου επί των συμβολαίων που συνήφθησαν στο Λίβανο αλλά εκτελούνται στην αλλοδαπή
- 30% του βασικού μισθού των αλλοδαπών υπαλλήλων, που απασχολούν.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (VAT) στο Λίβανο ανέρχεται σε 11%.

Β.1.3 Καθεστώς αδειοδοτήσεων

Με σχετική απόφαση και θέση σε ισχύ 2 ταυτόσημων Υπουργικών Αποφάσεων του Υπουργείου Βιομηχανίας της χώρας (9/5/82019), δημιουργείται μητρώο αλλοδαπών εταιριών, στο οποίο θα πρέπει αυτές να εγγράφονται εάν επιθυμούν να εξάγουν στην χώρα κάποιες συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων.

Οι κατηγορίες αυτές είναι :

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΣΥΝΔΙΑΣΜΕΝΗΣ ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ
Έπιπλα	940130 940140 940161 940169 940171 940179 940310 940330 940340 940350 940360
Παπούτσια Ζώνες & Τσάντες	640291 640320 640340 640350 640351 640359 640390 640391 640399 640420 640510 420221 420231 420330

Περιληπτικά, κάθε αλλοδαπό εργοστάσιο, που είναι επιλέξιμο να εξάγει τα προϊόντα του στον Λίβανο, εγγράφεται σε ειδικό μητρώο του Υπουργείου Βιομηχανίας, ενώ τα προαναφερθέντα προϊόντα δεν επιτρέπεται να εισέρχονται στο Λίβανο, με σκοπό την πώλησή τους, εκτός εάν είναι προϊόν των εγγεγραμμένων εργοστασίων.

Το έντυπο εγγραφής υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του εργοστασίου ή εξουσιοδοτημένο πρόσωπο, που υποβάλλει τα πιστοποιημένα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:

- Βεβαίωση της νομικής οντότητας του εργοστασίου και της εκδοθείσας άδειας.
- Εμπορικά σήματα κάθε προϊόντος.
- Εμπορικά σήματα, που παράγονται βάσει άδειας από τον κάτοχό της.

- Πιστοποιητικό, που βεβαιώνει ότι το εργοστάσιο εφαρμόζει σύστημα ελέγχου ποιότητας, το οποίο έχει εκδοθεί από συμβαλλόμενο μέρος, που αναγνωρίζεται από τη διεθνή συνεργασία για τη διαπίστευση σε εργαστήρια (ILAC) ή το Διεθνές Φόρουμ Διαπίστευσης (IAF) κλπ.

Η ανωτέρω πρόσφατη ρύθμιση θεωρήθηκε από την ΕΕ ως μη δασμολογικό εμπόδιο και για τον λόγο αυτό θα γίνει προσπάθεια άρσης του εν λόγω καθεστώτος.

Β.1.4 Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις)

Ο λιβανικός Οργανισμός LIBNOR, έχει αποκλειστική αρμοδιότητα στην επιμέλεια, έκδοση και τροποποίηση προδιαγραφών. Ορισμένα Υπουργεία, Τηλεπικοινωνιών, Ενέργειας και Υδάτινων Πόρων, Βιομηχανίας, Δημόσιας Υγείας, Περιβάλλοντος, Γεωργίας, Οικονομίας και Εμπορίου, και Δημοσίων Έργων, εκδίδουν τεχνικούς κανονισμούς για τα προϊόντα υπό μορφή υπουργικών αποφάσεων.

Ο LIBNOR, σύμφωνα με ετήσιο προγραμματισμό, ασχολείται με την επεξεργασία προδιαγραφών (Bloc B, Gedeco Center, PO Box 55120, Beirut, Lebanon, Tel: +961 1 485 927, Fax: +961 1 485 929, E-mail: Libnor@cnrs.edu.lb , Website: http://www.Libnor.org).

Αξιολόγηση προδιαγραφών (Conformity Assessment)

Η αξιολόγηση διενεργείται από έξι εργαστήρια:

- ✓ Το εργαστήριο του Ινστιτούτου Βιομηχανικής Έρευνας του Υπουργείου Βιομηχανίας, για όλα τα προϊόντα
- ✓ Το εργαστήριο του Υπουργείου Δημόσιας Υγείας, για τα τρόφιμα.
- ✓ Το εργαστήριο του Ινστιτούτου Γεωργικής ερευνάς του Υπουργείου Γεωργίας, για τρόφιμα.
- ✓ Το εργαστήριο του Αμερικανικού Πανεπιστημίου Βηρυτού για χημικά και φαρμακευτικά.
- ✓ Το Εργαστήριο του Γαλλικού Ιατρικού Ινστιτούτου Χημείας και Φαρμακολογίας στο Πανεπιστήμιο Saint Joseph.
- ✓ Το εργαστήριο πυρηνικής ιατρικής στο Νοσοκομείο Notre Dame du Liban.

Τα Πιστοποιητικά ελέγχου ποιότητας και προδιαγραφών εκδίδονται από το Ινστιτούτο Βιομηχανικής έρευνας (Industrial Research Institute, IRI).

Η Σήμανση στα εξαγόμενα προϊόντα πρέπει να γίνεται στην αραβική γλώσσα και σε μία δεύτερη, ευρωπαϊκή (συνιστούμε τη γαλλική ή την αγγλική). Βασικά αναφερόμενα στοιχεία είναι, το καθαρό βάρος, η ημερομηνία παραγωγής, η προθεσμία ανάλωσης, το περιεχόμενο και η χώρα παραγωγής.

Β.1.5 Τελωνειακή νομοθεσία

Ο Λίβανος εφαρμόζει το Εναρμονισμένο Δασμολογικό Σύστημα του Διεθνούς Εμπορίου. Πληροφορίες σχετικά με τις δασμολογικές και λοιπές επιβαρύνσεις ανά κωδικό έναντι μη

προτιμησιακών εμπορικών εταίρων παρέχονται από την ιστοσελίδα της τελωνειακής αρχής του Λιβάνου (http://www.customs.gov.lb).

Από το 2008, βάσει της Συμφωνίας Σύνδεσης Ε. Ένωσης – Λιβάνου, έχει ξεκινήσει, διαδικασία μείωσης των δασμών. Περισσότερα από 83% του συνόλου των εισαγομένων προϊόντων επιβαρύνονται με δασμούς χαμηλότερους του 5%. Το δασμολογικό καθεστώς στη χώρα είναι εξαιρετικά προστατευτικό για την εγχώρια παραγωγή αγροτικών προϊόντων και ορισμένων βιομηχανικών, όπως το τσιμέντο. Οι δασμολογικοί συντελεστές, που εφαρμόζονται στα ευρωπαϊκά προϊόντα και οι ετήσιες μειώσεις τους προβλέπονται από τη Συμφωνία Σύνδεσης και δεν αναφέρονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα της Τελωνειακής Αρχής.

Τα προϊόντα για να εισαχθούν στη λιβανική αγορά (βάσει της συμφωνίας με τονΛιβάνιο εισαγωγέα, το ύψος της συναλλαγής και τις οδηγίες εκτελωνισμού) θα πρέπει να συνοδεύονται και από Πιστοποιητικό Καταγωγής (Certificate of Origin) ή Πιστοποιητικό Κυκλοφορίας (EUR.1) -χορηγούνται από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο του τόπου, στον οποίο εδρεύει η εξαγωγική επιχείρηση- και αποδεικνύει στις λιβανικές υπηρεσίες ότι τα προϊόντα είναι προέλευσης Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να τύχουν της ευνοϊκής δασμολογικής μεταχείρισης.

Σε ορισμένες κατηγορίες εισαγομένων προϊόντων (κυρίως νωπά και μεταποιημένα τρόφιμα) επιβάλλονται πρόσθετες διατυπώσεις, πέραν των δασμολογικών μέτρων: Απαγορεύσεις, άδειες, κτηνιατρικά και φυτο-υγειονομικά πιστοποιητικά. Προϊόντα προελεύσεως αραβικών χωρών εισάγονται στο Λίβανο ελεύθερα δασμών ενώ σταδιακά τίθεται σε εφαρμογή συμφωνία ελευθέρου εμπορίου και με την Τουρκία.

Β.1.6 Διαδικασίες εισαγωγής / περιορισμοί εισαγωγών

Τα προϊόντα για να εισαχθούν στη λιβανική αγορά (βάσει της συμφωνίας που θα προκύψει με τον Λιβάνιο εισαγωγέα, το ύψος της συναλλαγής και τις οδηγίες του εκτελωνιστή με τον οποίο συνεργάζεται η εκάστοτε ενδιαφερόμενη εταιρία) θα πρέπει να συνοδεύονται -εκτός από τα απαραίτητα έγγραφα εξαγωγής- πρόσθετα από:

- ✓ Πιστοποιητικό Καταγωγής (Certificate of Origin), χορηγείται από τα Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο του τόπου, όπου εδρεύει η ελληνική επιχείρηση ή Πιστοποιητικό Κυκλοφορίας -EUR.1). Το Πιστοποιητικό αποδεικνύει στις λιβανικές υπηρεσίες ότι τα προϊόντα είναι προέλευσης Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε να τύχουν της ευνοϊκής δασμολογικής επιβάρυνσης, που προβλέπεται βάσει της υφιστάμενης Συμφωνίας Σύνδεσης.
- ✓ Για την εισαγωγή ρυζιού, το προϊόν απαιτείται να συνοδεύεται από Φυτοϋγειονομικό Πιστοποιητικό (Phytosanitary Certificate, Πρωτότυπο, εκδίδεται από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της Ε.Ε. και αναγνωρίζεται από τις λιβανικές αρχές). http://www.customs.gov.lb - Οργανισμός Τελωνείων Λιβάνου.

Β.1.7 Εξασφάλιση πιστώσεων

Ως τραπεζικό κέντρο, ο Λίβανος χαρακτηριζόταν από την απουσία κάθε ελέγχου συναλλάγματος, πλήρους μετατρεψιμότητας του νομίσματος από το 1945, ισχυρού τραπεζικού απορρήτου - βασισμένο στο ελβετικό μοντέλο από το 1956- και ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης. Η ποιότητα της τραπεζικής εποπτείας, που πραγματοποιείται από την εποπτεύουσα Επιτροπή -ανεξάρτητη αρχή- αναγνωρίζεται θετικά από όλους τους παρατηρητές, συμπεριλαμβανομένου του ΔΝΤ. Σήμερα, πάντως, υφίστανται περιορισμοί στη διακίνηση κεφαλαίων, κερδών, εμβασμάτων, μερισμάτων κ.ο.κ.ε.

Από 1/7/2014 (καταληκτική ημερομηνία), όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της χώρας απέκτησαν συμβατότητα με τους κανόνες της φορολογικής συμμόρφωσης των Η.Π.Α. (US Foreign Account Tax Compliance Act, FATCA). Σύμφωνα με την ιστοσελίδα της Αμερικανικής Υπηρεσίας Φορολογίας Εισοδήματος (IRS), τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, που λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο, εντός διετούς προθεσμίας, προετοιμάστηκαν πληρώντας τις προδιαγραφές, που καθορίστηκαν από την κυβέρνηση των ΗΠΑ.

Ειδικότερα, βάσει των κανόνων συμμόρφωσης, οι τοπικές τράπεζες αίρουν τους κανόνες απορρήτου και ζητούν από τους καταθέτες (πολίτες των ΗΠΑ, κάτοχοι πράσινης κάρτας, αλλοδαποί με έσοδα, που προέρχονται από τις ΗΠΑ και άλλες παρόμοιες κατηγορίες), να συναινέσουν ενυπόγραφα στο άνοιγμα των λογαριασμών τους (με ποσά άνω των $ 50.000), προκειμένου να ελεγχθούν από την Υπηρεσία Φορολογίας Εισοδήματος.

Β.1.8 Καθεστώς ιδιοκτησίας γης

Η ξένη ιδιοκτησία στον Λίβανο διέπεται από το νομοθετικό διάταγμα 11614 της 4ης Ιανουαρίου 1969 και ακολούθως τροποποιήσεις του νόμου αριθ. 296/2001. Η ιδιοκτησία ακινήτων στο Λίβανο από αλλοδαπούς διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:

- Ένα αλλοδαπό πρόσωπο ή οντότητα, που θεωρείται ξένη, μπορεί να κατέχει μέχρι 3.000 τετραγωνικά (συμπεριλαμβανομένων των χτισμάτων) χωρίς προηγούμενη άδεια.

- Η απόκτηση ακινήτου άνω των 3.000 τετραγωνικών μέτρων απαιτεί έγκριση από το Συμβούλιο Υπουργών, που εκδίδει σχετικό διάταγμα.

- Για τους αλλοδαπούς, που επιθυμούν να αγοράσουν ένα ακίνητο, χορηγείται περίοδος 1 έτους αγορά και εγγραφή του ακινήτου, μετά την οποία χορηγείται η άδεια.

- Για τους αλλοδαπούς, που επιθυμούν να χτίσουν ένα ακίνητο, το έργο / κτίριο πρέπει να ολοκληρωθεί εντός 5 ετών (ανανεώσιμη περίοδος).

Εδαφικοί Περιορισμοί:

- Τα ακίνητα ιδιοκτησίας αλλοδαπών δεν μπορούν να υπερβούν τα ακόλουθα όρια:

- 3% της συνολικής επιφάνειας του εδάφους του Λιβάνου
- 3% της συνολικής επιφάνειας συγκεκριμένης περιοχής (Caza)
- Εντός της Βηρυτού 10% της συνολικής της επιφάνειας

Ο παραπάνω περιορισμός ισχύει για ολόκληρη την επιφάνεια και όχι μόνο την προς κατασκευή περιοχή, πράγμα που σημαίνει ότι οι περιορισμοί, που αναφέρθηκαν, είναι πιο αυξημένοι, εάν ληφθεί υπόψη η κάλυψη του οικοπέδου.

Χρεώσεις εγγραφής

- Τέλος επί της αξίας του ακινήτου 5,8%
- Τέλος χρηματιστηριακής επιβάρυνσης 0,3%
- Συμβόλαιο δημοσίου συμβολαιογράφου 0,1%
- Δημοτική επιβάρυνση 0,25%

Β.1.9 Εργασιακό καθεστώς

Ο εργατικός νόμος 1964 προβλέπει γραπτά και προφορικά συμβόλαια και προσδιορίζει χρόνο εβδομαδιαίας εργασίας 48 ώρες (με ορισμένες εξαιρέσεις). Προβλέπεται επίσης δικαίωμα συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι.

- Οι εισφορές για την κοινωνική ασφάλιση υπολογίζονται ως ποσοστό επί του μηνιαίου μισθού, συμπεριλαμβανομένων των υπερωριών, δώρων και των πάσης φύσεως παροχών. Κάθε εταιρία υποχρεούται να δηλώσει τους μισθούς που πληρώνει, στο Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Ασφάλισης (National Social Security Fund) μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη της εμπορικής της δραστηριότητος.
- Κατά κανόνα, κάθε Λιβανέζος υπάλληλος ή εργάτης, ανεξαρτήτως της φύσεως της απασχόλησής του, υπόκειται στις διατάξεις της κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον η εργασία του παρέχεται επί Λιβανικού εδάφους.
- Όσον αφορά τους αλλοδαπούς, που εργάζονται νομίμως (δηλαδή είναι κάτοχοι άδειας εργασίας) στο Λίβανο, απολαμβάνουν των ιδίων δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον η χώρα προέλευσής τους επιφυλάσσει την ίδια μεταχείριση στους Λιβανέζους εργαζομένους σε αυτές (αρχή της αμοιβαιότητας). Τέτοιες χώρες είναι μέχρι στιγμής οι: Γαλλία, Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Συρία και Βέλγιο.
- Αλλοδαποί και Λιβανέζοι οι οποίοι δεν διαμένουν στον Λίβανο, απαλλάσσονται από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον εργάζονται στο Λίβανο με σύμβαση εργασίας, η οποία έχει συναφθεί στο εξωτερικό με αλλοδαπές εταιρίες, και εφόσον ο εργοδότης τους αποδείξει ότι τους παρέχεται κοινωνική ασφάλιση στην χώρα διαμονής, ίσης τουλάχιστον αξίας με εκείνη που τους παρέχεται στο Λίβανο.

ΕΙΔΟΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ	ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥ	ΕΙΣΦΟΡΑ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Ασθένεια και μητρότητα	2%	7%
Οικογενειακές παροχές	-	6%
Παροχή σύνταξης		8,5%

Β.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά του Λιβάνου

Οι εταιρίες, που ενδιαφέρονται να ασκήσουν επιχειρηματικές δραστηριότητες στο Λίβανο, ενθαρρύνονται σε συνεργασίες με Λιβανέζο εμπορικό αντιπρόσωπο ή διανομέα. Ενώ η συνεργασία με τοπικό πράκτορα είναι συνήθης πρακτική στο Λίβανο, η δικτύωση και οι μακρές έρευνες είναι εξίσου σημαντικές για την εξεύρεση κατάλληλου τοπικού εταίρου. Το εμπορικό τμήμα της Πρεσβείας μπορεί να βοηθήσει, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του, τις εταιρίες στην επιλογή κατάλληλου συνεργάτη. Η επικοινωνία με τους Λιβανέζους είναι εξαιρετικά σημαντική. Το προσωπικό της πρεσβείας συχνά έχει ευκολότερη πρόσβαση στους σωστούς ανθρώπους. Μπορεί να επισημάνει κατάλληλους συνεργάτες στην εταιρία ή τον οργανισμό και να συστήσει τα ενδιαφερόμενα μέρη. Το Γραφείο οργανώνει, επίσης, στοχευμένες εκδηλώσεις με στόχο να φέρει σε επαφή πιθανούς συνεργάτες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν και οι εγκαταστάσεις της αποστολής για να οργανωθούν προωθητικές δραστηριότητες.
Η συμμετοχή σε μια επίσημη εμπορική αποστολή (υπό την ηγεσία υπουργού ή άλλου φορέα) ή η συμμετοχή σε μια τοπική εμπορική έκθεση είναι ένας εξαιρετικός τρόπος για την επέκταση του επιχειρηματικού δικτύου της ελληνικής εταιρίας στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Το Γραφείο ΟΕΥ ενημερώνει σε μόνιμη βάση για το πρόγραμμα εκθέσεων που πραγματοποιούνται στη χώρα.

Η Αρχή Ανάπτυξης Επενδύσεων του Λιβάνου (IDAL) είναι η εθνική αρχή, που είναι αρμόδια για την προώθηση επενδύσεων στο Λίβανο. Το IDAL καλύπτει οκτώ τομείς προτεραιότητας: γεωργία, γεωργία, βιομηχανία, τεχνολογία, πληροφορική, μέσα ενημέρωσης, τηλεπικοινωνίες και τουρισμός. Η IDAL έχει την αρμοδιότητα να χορηγεί άδειες για νέες επενδύσεις σε συγκεκριμένους τομείς. Η ιστοσελίδα της IDAL (IDAL) αποτελεί μια ενιαία θυρίδα για τους επενδυτές και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις επενδυτικές νομοθεσίες, τους κανονισμούς και την έναρξη μίας επιχείρησης (www.investmentlebanon.gov.lb).

Β.2.1 Συνεργασία με Αντιπροσώπους/διανομείς

Οι εταιρίες, που ενδιαφέρονται να ασκήσουν επιχειρηματικές δραστηριότητες στο Λίβανο, ενθαρρύνονται να συνεργαστούν με Λιβανέζο εμπορικό αντιπρόσωπο ή διανομέα. Ενώ η συνεργασία με τοπικό πράκτορα είναι συνήθης πρακτική στο Λίβανο, η δικτύωση και οι μακρές έρευνες είναι εξίσου σημαντικές για την εξεύρεση κατάλληλου τοπικού εταίρου. Το εμπορικό τμήμα της Πρεσβείας μπορεί να βοηθήσει, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του τις ελληνικές εταιρίες, στην επιλογή κατάλληλου συνεργάτη.

Β.2.2 Ίδρυση θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπίας/κοινοπραξίας

Ίδρυση επιχείρησης στο Λίβανο σε 6 βήματα - Διαδικασία, Χρόνος και Κόστος

1.Ορισμός δικηγόρου του Λιβάνου.

Κάθε νεοσυσταθείσα εταιρία πρέπει να διαθέτει και να καλύπτει έναν πληρεξούσιο δικηγόρο σε ετήσια βάση. Στις 26 Απριλίου 2012, ο δικηγορικός σύλλογος της Βηρυτού αύξησε την ελάχιστη αμοιβή σε LBP 9.000.000, με ισχύ από τον Ιανουάριο του 2013. Αυτά μπορούν να καταβληθούν από την εταιρία κατά τη διάρκεια του έτους. Τα τέλη καθορίζονται ως εξής: Δικηγορική Ένωση LBP 3.000.000, όπου η εγγραφή απαιτεί 1 εργάσιμη ημέρα & Νομιμοποίηση Πληρεξούσιου δικηγόρου (Legalization of the Power of Attorney before the Bar Association)150.000 LBP.

2.Κατάθεση αρχικού κεφαλαίου σε τράπεζα

Η διαδικασία αυτή μπορεί να διεξαχθεί βάσει υπογεγραμμένου και συμβολαιογραφικού αντιγράφου του καταστατικού. Απαιτούνται συνολικά 2 εργάσιμες ημέρες, χωρίς κάποια άλλη χρέωση.

3.Εγγραφή της Εταιρίας στο Εμπορικό Μητρώο

Ο αιτών υποβάλλει τα ακόλουθα έγγραφα στη γραμματεία του Εμπορικού Δικαστηρίου, μαζί με το συνολικό ποσό των απαιτούμενων αμοιβών:

- Καταστατικό εταιρίας
- Εμπορικές εγκυκλίους
- Πρακτικά της πρώτης γενικής συνέλευσης των εταίρων
- Αίτηση εγγραφής και ένα σχέδιο του πιστοποιητικού εγγραφής που πρόκειται να εκδοθεί
- Τραπεζικό Έγγραφο που βεβαιώνει την κατάθεση κεφαλαίου
- Τα δελτία ταυτότητας των εταίρων ή τα διαβατήρια (αντίγραφα)
- Έγγραφα που αποδεικνύουν ότι η εταιρεία δικαιούται να καταλάβει τις εγκαταστάσεις,
- όπου ασκεί τις δραστηριότητές της.

Έξοδα για την εγγραφή της εταιρίας:

- LBP 375.000 Ειδικός Φόρος για το ταμείο δικαστών
- Κατ' αποκοπή φόρος 0.15% του αρχικού κεφαλαίου
- LBP 1,000 ενιαίο τέλος εγγραφής
- LBP 500 Τέλος αίτησης
- LBP 1,000 για επικυρωμένα αντίγραφα
- LBP 500 εμπορικό τέλος δημοσίευσης
- Τέλη χαρτοσήμου: ίσο με το 0,4% του κεφαλαίου
- LBP 750.000 κατ 'αποκοπή φόρος χαρτοσήμου
- LBP 2.000 τέλος εγγραφής
- LBP 1.000 τέλος αίτησης
- LBP 2.000 πιστοποιημένο αντίγραφο

- LBP 250 τέλος εγγραφής (Qaydeyia)
- LBP 1.000 τέλος δημοσίευσης.

4. Ενημέρωση Υπουργείου Οικονομικών για την έναρξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων

Εντός 2 μηνών από την καταχώριση, η εταιρεία πρέπει να υποβάλει πιστοποιητικό έναρξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στο Υπουργείο Οικονομικών, προκειμένου αυτό να προχωρήσει σε καταχώρηση φόρου εισοδήματος και ΦΠΑ. Η διαδικασία απαιτεί 2 εργάσιμες ημέρες χωρίς κάποια χρέωση.

5.Ανοιγμα Μητρώου εργαζομένων στο Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Ασφάλισης (NSSF)

Αυτή η διαδικασία έχει δύο λειτουργίες: "Εγγραφή" ενός νέου υπαλλήλου και "Επιβεβαίωση" από το σύστημα. Η λειτουργία "Εγγραφή" συνεπάγεται την υποβολή ενός αρχείου για κάθε νέο υπάλληλο στο περιφερειακό γραφείο της NSSF που βρίσκεται πλησιέστερα στις εγκαταστάσεις της εταιρίας και λαμβάνει το αρχείο με αριθμό αναφοράς (ή απόδειξη παραλαβής της εγγραφής) αμέσως μετά την υποβολή. Μόλις ολοκληρωθεί η λειτουργία "Εγγραφή", η επιχείρηση θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει τις νομικές της υποχρεώσεις με το ταμείο. Ο χρόνος για να ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία είναι 1 ημέρα χωρίς κόστος για τον εργοδότη ή τον εργαζόμενο. Η λειτουργία "Επιβεβαίωση" συνίσταται στην έκδοση εγγράφου σε έντυπη μορφή σε ειδικό φύλλο στο όνομα του εγγεγραμμένου υπαλλήλου μαζί με τον μοναδικό αναγνωριστικό κωδικό NSSF. Λόγω της σχετικής έλλειψης εξοπλισμού εκτύπωσης στο NSSF, τα έγγραφα εκτυπώνονται σε παρτίδες κάθε λίγες ημέρες περίπου. Ως εκ τούτου, θα μπορούσε να πάρει έως 30 ημέρες για να ληφθεί ένα δελτίο επιβεβαίωσης για τον υπάλληλο. Η διαδικασία αυτή διαρκεί 1 ημέρα χωρίς καμία χρέωση.

6. Δημιουργία εσωτερικών κανονισμών εργασίας (règlement intérieur) στο Υπουργείο Εργασίας

Σε περίπτωση που ο αριθμός των εργαζομένων σε μια εταιρία φτάσει τους 15, τότε η εταιρία θα πρέπει να υποβάλλει εσωτερικό κανονισμό εργασίας (règlement intérieur) στο Υπουργείο, σύμφωνα με το άρθρο 66 του εργατικού κώδικα. Αυτό διαρκεί 1 ημέρα χωρίς καμία χρέωση.

Β.2.3 Δίκτυα Διανομής

Κύριος πρωταγωνιστής στην αγορά του Λιβάνου είναι ο εισαγωγέας, ο οποίος παίζει ρόλο αντιπροσώπου και επωφελείται από ένα δίκτυο εμπόρων λιανικής πώλησης. Είναι υπεύθυνος για το μάρκετινγκ, τη διαπραγμάτευση των συμβάσεων πώλησης κ.ο.κ.ε. Το χονδρικό εμπόριο πραγματοποιείται από τους μεγαλύτερους εισαγωγείς του Λιβάνου. Η εισδοχή στην αγορά του Λιβάνου με τη βοήθεια ενός τοπικού πράκτορα συνιστάται ιδιαίτερα. Τα περισσότερα προϊόντα, που εισάγονται στο Λίβανο, εισέρχονται είτε μέσω του Διεθνούς Αεροδρομίου της Βηρυτού-Rafic Hariri (RHIA) είτε μέσω του λιμένος Βηρυτού. Οι αλλοδαποί εξαγωγείς βασίζονται στις τοπικές εταιρίες, τόσο για να παραλαμβάνουν τα εισαγόμενα προϊόντα στο λιμάνι της Βηρυτού όσο και στο αεροδρόμιο και αφού εκκαθαριστούν από την τελωνειακή

αρχή, στη συνέχεια διανέμονται στην αγορά. Αν και υπάρχουν παραδοσιακές αγορές (σουκ) στο Λίβανο, τα περισσότερα προϊόντα διανέμονται μέσω σύγχρονων καταστημάτων λιανικής πώλησης, εμπορικών κέντρων, πολυκαταστημάτων και αλυσίδων σούπερ μάρκετ σε ολόκληρη τη χώρα.

T

Τα μεγάλα εμπορικά κέντρα και τα πολυκαταστήματα στο Λίβανο περιλαμβάνουν: 3 ABC στο κέντρο της Βηρυτού, το Beirut Mall, τα Beirut Souks, το CityMall και το Le Mall.

Μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ περιλαμβάνουν τα: Carrefour, Le Charcutier Aoun, Supermarket Fahed, Metro Superstore, Storiom, Supermarket Spinneys και το TSC.

Υπάρχουν ηλεκτρονικά καταστήματα, ωστόσο περιορίζονται από το γεγονός ότι δεν υπάρχει ακόμη κατάλληλη νομοθεσία για την προστασία των συναλλαγών. Το 2004 η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιούργησε ένα σχέδιο με τον Λίβανο για την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου. Η εν λόγω πρωτοβουλία ονομάζεται ecomleb.org. Ωστόσο, ο πληθυσμός δεν εμπιστεύεται ακόμα αυτόν τον τύπο συναλλαγής και, καθώς τα έξοδα τηλεπικοινωνιών είναι υψηλά, το ηλεκτρονικό εμπόριο παραμένει περιορισμένο, αν και ενδέχεται να αυξηθεί τα επόμενα χρόνια.

Όσον αφορά το εγχώριο εμπόριο, τα σύγχρονα δίκτυα διανομής έχουν γίνει όλο και πιο διαδεδομένα. Τα σούπερ μάρκετ και τα εμπορικά κέντρα αντιπροσωπεύουν σήμερα το 30-35% της τρέχουσας κατανάλωσης. Υπάρχουν περίπου 90 υπεραγορές με περιφερειακά και διεθνή ονόματα, όπως Monoprix, Casino Geant, Spinneys και BHV. Προστίθεται ότι υπάρχουν περίπου 300 μικρές επιχειρήσεις και χιλιάδες περιφερειακά παντοπωλεία.

Β.2.4 Πρακτικές οδηγίες

Σημειώνεται ότι η αγορά στο Λίβανο χαρακτηρίζεται από μεγάλη έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ αγοραστών και πωλητών, λόγω των υψηλών διαφορών τιμών καθώς και μεταξύ των εμπόρων λιανικής πώλησης, της επικράτησης των παραποιημένων προϊόντων και της σχετικής αδυναμίας επίβλεψης της αγοράς από την Διεύθυνση Προστασίας των Καταναλωτών. Με την πολιτική αστάθεια, την κρίση των προσφύγων και την οικονομική ύφεση, οι Λιβανέζοι καταναλωτές έχουν ελάχιστη εμπιστοσύνη στην οικονομία τους.

Όσον αφορά το προφίλ καταναλωτών και την αγοραστική τους δύναμη: με μέσο όρο ηλικίας τα 28,52 έτη και κατά κεφαλήν ΑΕΠ τα 6,100 $ για το 2021, ο Λιβανέζος καταναλωτής είναι νέος και κατά κανόνα λιγότερο εύπορος από τους περισσότερους λαούς της περιοχής του Κόλπου. Παρά τη σημαντική αύξηση της χρήσης πιστωτικών καρτών, ο Λίβανος εξακολουθεί να είναι μια κοινωνία που βασίζεται σε μετρητά. Οι Λιβανέζοι καταναλωτές δείχνουν μικρότερο ενδιαφέρον για το ηλεκτρονικό εμπόριο από ό, τι οι περισσότερες άλλες χώρες της περιοχής ΜΕΝΑ, εν μέρει λόγω της έλλειψης ασφαλών μεθόδων ηλεκτρονικής πληρωμής. Συνεπώς η μόνη συνιστώμενη πρακτική για τους εξαγωγείς είναι η απευθείας επαφή με τους Λιβανέζους συνομιλητές τους, χωρίς την, κατά το δυνατό, μεσολάβηση ηλεκτρονικών μέσων (λ.χ. ηλεκτρονική αλληλογραφία), στα οποία δεν επιδεικνύουν καμία εμπιστοσύνη.

Τέλος, και μέχρι την ομαλοποίηση της οικονομικής κατάστασης της χώρας συνιστάται προσοχή στις συναλλαγές Ελληνικών εταιριών με Λιβανικές, λόγω κυρίως της αδυναμίας ανταλλαγής λίρας σε ξένο συνάλλαγμα. Συνιστάται επίσης η αποστολή στην χώρα λελογισμένων ποσοτήτων εμπορευμάτων, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος αντικειμενικής αδυναμίας αποπληρωμής.

Β.3 Καταναλωτικά Πρότυπα

Όσον αφορά τα καταναλωτικά πρότυπα στη χώρα παρατηρείται συχνά το φαινόμενο της επίδειξης πλούτου / μιμητισμού Ευρωπαϊκών προτύπων, οπότε και προτιμώνται ακριβές διεθνείς μάρκες σε πλείστα είδη όπως: Αυτοκίνητα, Χρυσός, αξεσουάρ, ένδυση, Γαλλικά κρασιά και τυριά, κ.ο.κ.ε. Σημειώνεται ότι γνωστές διεθνείς εταιρίες παραγωγής αυτοκινήτων λ.χ. δεν διαθέτουν στην τοπική αγορά κανένα μέλος της οικογένειας αυτοκινήτων A, B, η και C (Ευρωπαϊκά πρότυπα) παρά μόνον τα πολύ μεγάλα μοντέλα τους. Οι εν λόγω τάσεις παρατηρούνται βέβαια σε ορισμένο ποσοστό του πληθυσμού, που διαθέτει την δυνατότητα απόκτησής τους. Ο λοιπός γενικός πληθυσμός δεν δύναται να ακολουθήσει και κατευθύνεται συχνά σε προϊόντα αμφιβόλου προελεύσεως ή ποιότητας ή στο low end της αγοράς. Η μεγάλη οικονομική κρίση του Λιβάνου από τον Οκτώβριο 2019 αμβλύνει τις ανωτέρω τάσεις και πιθανότατα θα οδηγήσει σε σταδιακή εξισορρόπησή τους.

Β.4 Βιομηχανική ιδιοκτησία

Ο Νόμος που διέπει την εμπορική και βιομηχανική ιδιοκτησία (εξαιρουμένων των διατάξεων περί πνευματικών δικαιωμάτων και διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας) εκδόθηκε με το ψήφισμα 2385 / της 17ης Ιανουαρίου 1924. Τροποποιήθηκε δε από τον αντίστοιχο νόμο, που εκδόθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 1946. Η επικύρωση της συμφωνίας της Νίκαιας σχετικά με τη διεθνή ταξινόμηση αγαθών και υπηρεσιών για σκοπούς καταχώρισης σημάτων έγινε με νόμο, που εκδόθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1959.

Συμπληρωματικά στη χώρα ισχύει το κάτωθι νομοθετικό πλαίσιο:

- ✓ Νόμος αριθ. 4/80 που εκδόθηκε στις 7 Απριλίου 1980. Αφορά στην αύξηση δασμών και τελών, λόγω της προστασίας της εμπορικής, βιομηχανικής, λογοτεχνικής, καλλιτεχνικής και μουσικής ιδιοκτησίας.
- ✓ Νόμος αριθ. 14/87, που εκδόθηκε στις 4 Μαΐου 1987. Προβλέπει υποχρεώσεις και τέλη που οφείλονται για τη δημοσίευση των εμπορικών σημάτων και των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην επίσημη εφημερίδα.
- ✓ Νόμος αριθ. 89 που εκδόθηκε στις 7 Σεπτεμβρίου 1991. Προβλέπει Υποχρεώσεις και αμοιβές, λόγω της δημοσίευσης βιομηχανικών σχεδίων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών δικαιωμάτων στην επίσημη εφημερίδα.
- ✓ Ποινικός κώδικας. Νόμος αριθ. 340 της 1ης Μαρτίου 1943.
- ✓ Νόμος αριθ. 75/99, που εκδόθηκε στις 13 Απριλίου 1999. Προστασία της λογοτεχνικής και καλλιτεχνικής ιδιοκτησίας (νόμος για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας). &
- ✓ Νόμος αριθ. 240 στις 7 Αυγούστου 2000 περί Ευρεσιτεχνιών

Ψηφίσματα

- ✓ Η εφαρμογή της συμφωνίας της σύμβασης της Βέρνης στις ανατολικές χώρες, υπό την εντολή της γαλλικής εντολής. Ψήφισμα αριθ. 141 / LR Εκδόθηκε στις 28 Ιουνίου 1924.
- ✓ Η εξαίρεση από τη νομιμοποίηση των πληρεξουσίων, που απαιτείται για εγγραφή με το ψήφισμα αριθ. 2385/1924. Ψήφισμα αρ. 24 / LR Εκδόθηκε στις 27 Ιανουαρίου 1936.
- ✓ Προσδιορισμός του τιμολογίου των τελών και εσόδων του γραφείου προστασίας των εμπορικών βιομηχανικών ακινήτων. Ψήφισμα No.170 Εκδόθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 1937.
- ✓ Η εφαρμογή της σύμβασης των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας και της συμφωνίας της Μαδρίτης για την καταστολή των εσφαλμένων ή παραπλανητικών ενδείξεων προέλευσης για εμπορεύματα. Ψήφισμα αρ. 152 / LR Εκδόθηκε στις 19 Ιουλίου 1937.
- ✓ Η αύξηση των δασμών και τελών, που οφείλονται στο Γραφείο Προστασίας Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, που προβλέπεται στο ψήφισμα αριθ. 70. Ψήφισμα αριθ. 177 Εκδόθηκε στις 23 Μαρτίου 1942.
- ✓ Οι προϋποθέσεις, που απαιτούνται για την ίδρυση μιας λιβανικής βιομηχανίας ή επιχείρησης, που έχει καταχωρημένα εξωτερικά σήματα στο Λίβανο. Ψήφισμα αριθ. 83 Εκδόθηκε στις 29 Ιανουαρίου 1960.
- ✓ Σήματα των προϊόντων, που πωλούνται στο Λίβανο. Ψήφισμα αριθ. 292 Εκδόθηκε στις 7 Ιουλίου 1960.

Διατάγματα

- ✓ Ο κώδικας εμπορίου (Η καταχώριση των σημάτων και των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στο εμπορικό μητρώο). Απόφαση αριθ. 304 της 24ης Δεκεμβρίου 1942.

Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

Γ.1 Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας

Διμερείς και Πολυμερείς συμφωνίες

Ο Λίβανος έχει συνάψει συμφωνίες προστασίας και προώθησης των επενδύσεων με τις εξής χώρες:
1996: Ρουμανία, Αίγυπτο, Ουκρανία, Κίνα
1997: Ισπανία, Συρία, Αρμενία
1998: Γερμανία, Κούβα
1999: Καναδά, Ελλάδα, Τυνησία, Ιταλία, Ιράν, Γαλλία, ΗΑΕ, Μαρόκο
2000: Χιλή, Υεμένη
2001: Ελβετία, Ηνωμένο Βασίλειο, Βουλγαρία, Ρωσία, Κουβέιτ, Σουηδία, Λευκορωσία, Πακιστάν
2002: Κύπρο, Αυστρία, Ουγγαρία, Γκαμπόν.

Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας έχουν συναφθεί με 33 χώρες.

Οι διαπραγματεύσεις εισδοχής στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου προχωρούν με αργούς ρυθμούς (έχει καθεστώς παρατηρητή από το 1999). Pan - Arab Συμφωνία Ελεύθερου

Εμπορίου (Greater Arab Free Trade Agreement, GAFTA): Παναραβική συμφωνία, η οποία υπογράφηκε και επικυρώθηκε από το Λίβανο και συνηγορεί στη δημιουργία όρων πλήρους απελευθέρωσης του εμπορίου μεταξύ των υπογραφουσών χωρών (αρχικά 16 αραβικές χώρες), όροι που πληρούνται από το 2005. Εντούτοις, η συμφωνία αυτή εμπεριέχει σε διάφορες ρήτρες μακροσκελείς καταλόγους εξαιρέσεων, που περιορίζουν σημαντικά το πεδίο εφαρμογής και επιπλέον, Λιβάνιοι επιχειρηματίες του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα διαμαρτύρονται, επειδή οι χώρες εταίροι δεν είναι έτοιμοι να εφαρμόσουν τη συμφωνία και συνεπώς η εφαρμογή δεν πραγματοποιείται υπό ίσους όρους.

Το 2014 συνήφθη Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Λιβάνου και της Περιφερειακής Ένωσης Ελευθέρου Εμπορίου Mercosur, το οποίο χαρακτηρίστηκε ως Συμφωνία-πλαίσιο για τη δημιουργία ζώνης ελευθέρου εμπορίου (αναφέρεται ότι 10 εκατ. Λιβάνιοι ζουν στη Βραζιλία και 2 εκατ. στην Αργεντινή και την Παραγουάη).

Γ.2. Δασμοί

Ο Λίβανος εφαρμόζει το Εναρμονισμένο Δασμολογικό Σύστημα του Διεθνούς Εμπορίου. Πληροφορίες σχετικά με τις δασμολογικές και λοιπές επιβαρύνσεις ανά κωδικό έναντι μη προτιμησιακών εμπορικών εταίρων παρέχονται από την ιστοσελίδα της τελωνειακής αρχής του Λιβάνου (**http://www.customs.gov.lb).**

Από το 2008, βάσει της Συμφωνίας Σύνδεσης Ε. Ένωσης – Λιβάνου, έχει ξεκινήσει διαδικασία μείωσης των δασμών. Περισσότερα από 83% του συνόλου των εισαγομένων προϊόντων επιβαρύνονται με δασμούς χαμηλότερους του 5%. Το δασμολογικό καθεστώς στη χώρα είναι εξαιρετικά προστατευτικό για την εγχώρια παραγωγή αγροτικών προϊόντων και ορισμένων βιομηχανικών, όπως το τσιμέντο. Οι δασμολογικοί συντελεστές, που εφαρμόζονται στα ευρωπαϊκά προϊόντα και οι ετήσιες μειώσεις τους, προβλέπονται από τη Συμφωνία Σύνδεσης και δεν αναφέρονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα της Τελωνειακής Αρχής.

Τα προϊόντα για να εισαχθούν στη λιβανική αγορά (βάσει της συμφωνίας με τον Λιβάνιο εισαγωγέα, το ύψος της συναλλαγής και τις οδηγίες εκτελωνισμού) θα πρέπει να συνοδεύονται και από Πιστοποιητικό Καταγωγής (Certificate of Origin) ή Πιστοποιητικό Κυκλοφορίας (EUR.1) -χορηγούνται από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο του τόπου που εδρεύει η εξαγωγική επιχείρηση- και αποδεικνύει στις λιβανικές υπηρεσίες ότι τα προϊόντα είναι προέλευσης Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να τύχουν της ευνοϊκής δασμολογικής μεταχείρισης.

Σε ορισμένες κατηγορίες εισαγομένων προϊόντων (κυρίως νωπών και μεταποιημένων τροφίμων) επιβάλλονται πρόσθετες διατυπώσεις, πέραν των δασμολογικών μέτρων: Απαγορεύσεις, άδειες, κτηνιατρικά και φυτο-υγειονομικά πιστοποιητικά.

Προϊόντα προελεύσεως αραβικών χωρών εισάγονται στο Λίβανο ελεύθερα δασμών ενώ σταδιακά τίθεται σε εφαρμογή συμφωνία ελευθέρου εμπορίου και με την Τουρκία.

Γ.3 Ειδικές Οικονομικές ζώνες (FTZ)

Στο Αεροδρόμιο Βηρυτού και στους λιμένες Βηρυτού και Τρίπολης λειτουργούν ελεύθερες οικονομικές ζώνες.

Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δ.1 Αναπτυξιακός Νόμος - Κίνητρα Επενδύσεων

Ο Λίβανος παραδοσιακά είναι μία χώρα ανοικτή στις ξένες επενδύσεις. Συνολικά, περίπου 700 μεγάλες ξένες εταιρίες βρίσκονται στο Λίβανο, αριθμός που θεωρείται χαμηλός σε σχέση με τις δυνατότητες της αγοράς. Οι εταιρίες λειτουργούν στη χώρα, μέσω υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας. Επιπλέον αυτών, ξένα κεφάλαια συμμετέχουν σε λιβανικές ανώνυμες εταιρίες (SAL). Οι ξένοι επενδυτές ενδιαφέρονται κυρίως για υποτομείς υπηρεσιών, όπως ακινήτων, τουρισμού, τηλεπικοινωνιών, κατασκευών, εμπορίου και τραπεζών. Οι μεγαλύτεροι επενδυτές προέρχονται από τον Αραβικό Κόλπο και ακολουθεί η Γαλλία. Η λιβανική διασπορά δημιουργεί μεγάλη ροή άμεσων ξένων επενδύσεων, ιδίως από αραβικές χώρες. Ο Λίβανος είναι ο τέταρτος μεγαλύτερος αποδέκτης άμεσων ξένων επενδύσεων μεταξύ των 13 οικονομιών στη Δυτική Ασία, επόμενος της Τουρκίας, της Σαουδικής Αραβίας και των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων. Η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD) κατέταξε το Λίβανο στην κατηγορία των χωρών με χαμηλό δυναμικό ΑΞΕ, υψηλής απόδοσης, σε σχέση με τις επιδόσεις και δυνατότητες του επενδυτικού περιβάλλοντος της χώρας.

Βασικά πλεονεκτήματα για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων προβάλλονται, η φιλελεύθερη οικονομική πολιτική, η ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και συναλλάγματος, η διαθεσιμότητα ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, η διάθεση ρευστότητας από τις εγχώριες Τράπεζες και η ποιότητα ζωής. Υστέρηση σημειώνεται στην αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας και της διαφθοράς (ο Λίβανος δεν έχει υπογράψει τη σχετική Συμφωνία του ΟΟΣΑ), στις διαδικασίες έκδοσης αδειών, στον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας, στην αποτελεσματική λειτουργία τού συστήματος απονομής δικαιοσύνης, και στην προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και του «αστάθμητου» περιβάλλοντος.

Ο Οργανισμός Ανάπτυξης Επενδύσεων (Investment Development Authority of Lebanon, IDAL) είναι η αρμόδια κρατική αρχή υποδοχής και υποστήριξης των επενδύσεων στο Λίβανο (http://investinlebanon.gov.lb/en). Υπάγεται απευθείας στον Πρωθυπουργό και οι υπηρεσίες, που προσφέρει, είναι καθετοποιημένες (από τη συλλογή απλής πληροφόρησης για τη δημιουργία εταιρίας μέχρι την ταχεία έκδοση εγκρίσεων / απαιτούμενων αδειών και την πλήρη συμπλήρωση του φακέλου του εκάστοτε επενδυτικού έργου).

Ο Ν. 360/16.8.2001, σύμφωνα με τον οποίο συστήνεται ο προαναφερόμενος Οργανισμός Επενδύσεων, συνιστά τη βασική επενδυτική νομοθεσία και απευθύνεται ομοίως σε εγχώριους και αλλοδαπούς επενδυτές. Προβλέπει δύο σχήματα κινήτρων. Το πρώτο αφορά σε κίνητρα ανά επενδυτική ζώνη και κλάδο (η λιβανική επικράτεια χωρίζεται σε τρείς επενδυτικές ζώνες -

Α,Β,C) και το δεύτερο σε κίνητρα που παρέχονται σε σημαντικές επενδύσεις, βάσει σύμβασης-πακέτου (package deal contract, επισυνάπτεται ενημερωτικό έντυπο). Συγκεκριμένα:

1) Τα κίνητρα ανά ζώνη και κλάδο στοχεύουν στην ενθάρρυνση επενδύσεων στους τομείς τεχνολογίας, πληροφορικής, τηλεπικοινωνιών, μέσων επικοινωνίας, τουρισμού, μεταποίησης και αγροτικής ανάπτυξης (για τον κλάδο πληροφορικής και τεχνολογιών ισχύουν τα ευνοϊκότερα κριτήρια της ζώνης C ανεξαρτήτως της περιοχής εγκατάστασης της μονάδας).
Ενδεικτικά και αναλόγως της ζώνης περιλαμβάνουν: διευκόλυνση στην έκδοση και ελάφρυνση του κόστους ποικίλων αδειών (χορήγηση εκπτώσεων 50% στα τέλη έκδοσης οικοδομικών αδειών, πλήρη έκπτωση τελών μεταβίβασης γης), φορολογικές ελαφρύνσεις, διετή φοροαπαλλαγή στις εταιρίες, που εισάγουν το 40% των μετοχών τους στο χρηματιστήριο, 50% φοροελάφρυνση εσόδων και μερισμάτων (επενδύσεις στη ζώνη Β) ή 10ετή φοροαπαλλαγή εσόδων και μερισμάτων (ζώνη C).
2) Η σύναψη ολοκληρωμένης σύμβασης (άρθρο 15) μεταξύ του Οργανισμού και του εκάστοτε επενδυτή για κάθε επενδυτικό φάκελο αφορά στα μεγάλα επενδυτικά σχέδια, που καθίστανται επιλέξιμα για να ενταχθούν στην κατηγορία αυτή βάσει καθορισμού: α) ελαχίστων ορίων για το μέγεθος της επένδυσης (κεφάλαιο) και τον αριθμό των εργαζομένων και β) του οικονομικού κλάδου (στον τουριστικό κλάδο απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο $15 εκατ. Η.Π.Α. και ελάχιστος αριθμός εργαζομένων 200).

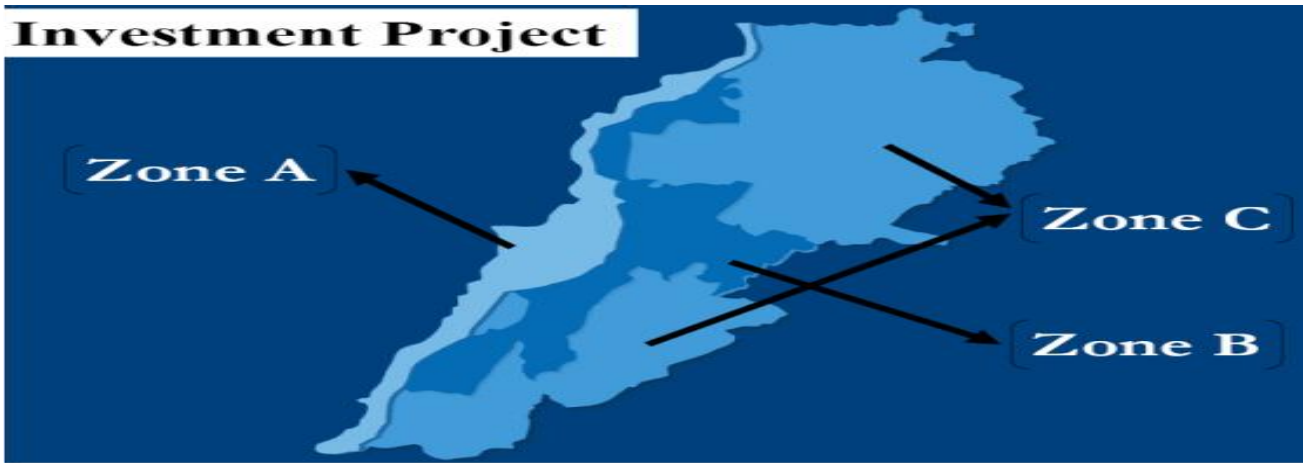

Ο Ν. 360/2001 προβλέπει «οροφή» κινήτρων, βάσει της οποίας ορίζεται το μέγιστο της ευνοϊκής μεταχείρισης, που δύναται να έχει ο υποψήφιος σημαντικός επενδυτής (άρθρο 17). Στη σύμβαση καθορίζονται αναλυτικά τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του Οργανισμού Ανάπτυξης Επενδύσεων και του επενδυτή, περιλαμβανομένης της δέσμευσης του επενδυτή να πραγματοποιήσει την επένδυση εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, καθώς και τα παρεχόμενα για την υλοποίησή της κίνητρα. Μετά την υπογραφή της, υποβάλλεται για έγκριση στο υπουργικό συμβούλιο κατόπιν σχετικής πρότασης του Πρωθυπουργού.

Δ.2 Πιστοληπτική ικανότητα χώρας – Κίνδυνοι/ προοπτικές

Ήδη από το 2020 ο διεθνής οργανισμός αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας FitchRatings υποβάθμισε τον Λίβανο από Β- σε CCC λόγω της εντατικοποίησης της πίεσης στο μοντέλο

χρηματοδότησης της χώρας και της αυξανόμενης εξάρτησης από ανορθόδοξα μέτρα για την προσέλκυση συναλλάγματος. Η εν λόγω αξιολόγηση παραμένει μέχρι και σήμερα, ενώ σύντομα ακολούθησαν και οι λοιπές εταιρείες πιστοληπτικής αξιολόγησης. Η υποβάθμιση αυτή αντικατοπτρίζει την εντεινόμενη πίεση στο μοντέλο χρηματοδότησης του Λιβάνου, αυξάνοντας τους κινδύνους για την ικανότητα εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους. Η πτωτική πίεση στις καταθέσεις του τραπεζικού τομέα και στα συναλλαγματικά αποθέματα της κεντρικής τράπεζας και η αυξανόμενη εξάρτηση από τα ανορθόδοξα μέτρα της κεντρικής τράπεζας για την προσέλκυση εισροών δικαιολογούν αυτή την αξιολόγηση.

Παραμένει επίσης το ερώτημα πόσα μετρητά χρειάζεται ο Λίβανος. Χρησιμοποιώντας μια ανεπίσημη συναλλαγματική ισοτιμία 4.000 λίρες Λιβάνου προς το δολάριο, διεθνείς αναλυτές διαπιστώνουν ότι το ποσό των ''νέων χρημάτων'' που απαιτούνται για τη σταθεροποίηση του τραπεζικού τομέα του Λιβάνου είναι το επιβλητικό ποσό των $ 67 δις, κατ' ελάχιστο. Αυτό το ποσό δεν περιλαμβάνει 22 δις σε ζημίες, που υπέστη η κεντρική τράπεζα του Λιβάνου, Banque du Liban (BdL). Ούτε περιλαμβάνει αναμενόμενες καθαρές απώλειες ύψους 4,2 δις. δολαρίων και άνω, από χρεοκοπημένα ευρωομόλογα, που αποτελούν πλέον αντικείμενο διαπραγματεύσεων αναδιάρθρωσης. Το συνολικό κόστος της διάσωσης θα υπερέβαινε έτσι τα 93 δις. δολάρια. Ο Λίβανος μπορεί να βρίσκεται σε «τρύπα» ύψους περί των 100 δις. Συγκριτικά, η μεγαλύτερη διάσωση του ΔΝΤ ήταν $ 57 δις για την Αργεντινή το 2018.

Ο Λίβανος από την άλλη πλευρά κατέχει ένα σημαντικότατο αποθεματικό σε χρυσό (286,8 μετρικούς τόνους τον Μάιο 2021). Αυτό κατατάσσει τον Λίβανο ως τον 20ο μεγαλύτερο κάτοχο χρυσού, μεταξύ των χωρών που υποβάλλουν έκθεση στο ΔΝΤ, συνολικής αξίας περί τα $20 δις.

Καθώς η χώρα εισέρχεται σε αχαρτογράφητα νερά, η πολιτική της ηγεσία θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα σε μέτρα που μειώνουν την οικονομική και θεσμική κατάρρευση, ούτως ώστε να αποτρέψουν μια πολύ χειρότερη κρίση.

Η οικονομική κρίση του Λιβάνου είναι «ηλικίας» σχεδόν τριών ετών και ένα φιλόδοξο σχέδιο οικονομικής μεταρρύθμισης εξακολουθεί και σήμερα να είναι ο καλύτερος δρόμος για την έξοδο από αυτήν, ενώ κρίνεται απαραίτητο να εισαχθεί ένα **πρόγραμμα σταθεροποίησης έκτακτης ανάγκης (ESP**) που θα επιδιώκει την επίτευξη βασικών στόχων:

- ✓ Τον τερματισμό της οικονομικής ύφεσης και την έγχυση του απαραίτητου κεφαλαίου στην οικονομία,
- ✓ τη μείωση των ελλείψεων βασικών αγαθών,
- ✓ την επιστροφή των βασικών κυβερνητικών υπηρεσιών,
- ✓ τη σταθεροποίηση του νομίσματος και
- ✓ τον έλεγχο του πληθωρισμού.

Για να είναι επιτυχές, το ESP πρέπει να είναι πολιτικά εφικτό, αρκετά απλό, ώστε να εφαρμοστεί γρήγορα σε χρονικό διάστημα λ.χ. εκατό ημερών, ώστε να δείξει κάποια άμεσα αποτελέσματα.

Ε. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Το Συμβούλιο Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης (CDR)
Η πλειοψηφία των διαγωνισμών προκηρύσσεται από το Συμβούλιο για την Ανάπτυξη και την Ανασυγκρότηση (CDR), βάσει διαδικασίας προεπιλογής των εταιριών. Το Συμβούλιο είναι δημόσιο ίδρυμα, υπαγόμενο απευθείας στο Υπουργικό Συμβούλιο, με αποστολή την ανοικοδόμηση της χώρας. Λειτουργεί σε διαβούλευση και συνεργασία με τα κατά περίπτωση αρμόδια υπουργεία και άλλους δημόσιους οργανισμούς και τους δήμους.

Από το Συμβούλιο χρησιμοποιούνται δύο τύποι προεπιλογής:

- Η γενική προεπιλογή: υιοθετείται στις περιπτώσεις συγκεκριμένων δράσεων (οδικά δίκτυα, κτίρια, διάφορες συμβουλευτικές υπηρεσίες), με στόχο να διαχωρίζονται οι εταιρίες σύμφωνα με τις ειδικότητες, τους οικονομικούς πόρους, την κεκτημένη εμπειρία και το είδος των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνουν.

- Η ειδική προεπιλογή: αφορά συγκεκριμένα έργα (επιλογή συμβούλων και τοπικών και αλλοδαπών επιχειρηματιών, βάσει των ικανοτήτων και της εμπειρίας μετά από αξιολόγηση προκαθορισμένων κριτηρίων).

Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο προβαίνει σε ανακοίνωση στον τύπο (ημεδαπό ή αλλοδαπό) πρόσκλησης για προεπιλογή. Οι αιτήσεις προεπιλογής συγκεντρώνονται συνήθως εντός προθεσμίας δύο μηνών και στη συνέχεια εξετάζονται από επιτροπή ορισμένη από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου. Η εξέταση περιλαμβάνει μεταξύ άλλων αυτοψίες, επιθεωρήσεις και επαλήθευση των αναφερομένων στην αίτηση στοιχείων. Μόνο οι εταιρίες που έχουν προεπιλεγεί δύνανται να υποβάλουν προσφορές.

Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του Συμβουλίου, η συνολική αξία των συμβάσεων που υπεγράφησαν κατά τη δεκαετία 1992-2012 ανήλθε σε $11.423 εκατ. Η.Π.Α..

ΣΤ. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΣΤ.1 Ενέργεια Συμβατική & ΑΠΕ

Όπως προαναφέρθηκε, η ενεργειακή κατάσταση της χώρας κρίνεται επιεικώς οριακή. Χωρίς την λειτουργία χιλιάδων (ιδιωτικών – επί πληρωμή) γεννητριών σε κάθε οικοδομικό τετράγωνο των πόλεων του Λιβάνου η 24ωρη ηλεκτροδότηση από τον Κρατικό πάροχο θα ήταν αδύνατη. Κατόπιν αυτών αναμένεται, σε κρατικό επίπεδο, η διαδοχική προκήρυξη διαγωνισμών από το Συμβούλιο για την Ανάπτυξη και την Ανασυγκρότηση (CDR), έργων συνήθως EPC, που αφορούν σταθμούς παραγωγής με ΑΠΕ και με συμβατικά καύσιμα.

Στο άμεσο ορατό μέλλον και λόγω της τεράστιας έλλειψης ηλεκτρικής ενέργειας, οι ανάγκες της χώρας σε ηλιακά / φωτοβολταικά θα παραμείνουν πολύ υψηλές, ενώ προς το παρόν καλύπτονται από χαμηλού κόστους & απόδοσης κινεζικά φωτοβ/κα πάνελ.

ΣΤ.2 Τρόφιμα / ποτά / βιολογικά

Όπως αναπτύχθηκε και σε έρευνα του γραφείου μας για την αγορά βιολογικών του Λιβάνου, υπάρχουν μεγάλα προβλήματα στον εν λόγω τομέα. Συγκεκριμένα υπάρχει ζήτημα πιστοποιήσεων των βιολογικών /οργανικών προϊόντων, που διακινούνται στη χώρα, ενώ ταυτόχρονα πρόβλημα παρατηρείται στην ασφάλεια των τροφίμων με πρώτες ύλες που εισάγονται σε εξευτελιστικές τιμές από την σπαρασσόμενη Συρία και οι οποίες χρησιμοποιούνται για παραγωγή προϊόντων Made in Lebanon. Ως παράδειγμα αναφέρεται το γάλα. Κατόπιν αυτών, προϊόντα βιολογικής καλλιέργειας με Ευρωπαϊκές πιστοποιήσεις είναι δυνατόν να διακινηθούν στην χώρα με σημαντική επιτυχία.
Στην γενικότερη κατηγορία τρόφιμα – ποτά υπάρχουν τμήματα της αγοράς όπου η ελληνική παραγωγή είναι δυνατόν να υποκαταστήσει την τοπική (μέλι, ελιές, βότανα, γιαούρτη, οίνοι).

ΣΤ.3 Παραφαρμακευτικά

Η ευρεία διάδοση του υγιεινού τρόπου ζωής συμπαρασύρει και τα εν λόγω προϊόντα υγείας και ομορφιάς, τα οποία σταδιακά εμφανίζονται ολοένα και περισσότερο σε διαφημίσεις στον γραπτό και οπτικό τύπο. Αν και η μέση Λιβανική οικογένεια εμπιστεύεται, για παραδοσιακούς λόγους, αντίστοιχα γαλλικά προϊόντα, εντούτοις η αγορά για αντίστοιχα μεσογειακά θεωρείται αναπτυσσόμενη.

ΣΤ.4 Συστήματα καθαρισμού αποβλήτων, επεξεργασίας απορριμμάτων επεξεργασίας νερού

Η χώρα αντιμετωπίζει μεγάλες ανάγκες στα ανωτέρω θέματα και το Γραφείο ΟΕΥ θα ενημερώνει για κάθε διαγωνισμό που αφορά τις ανάγκες αυτές.

ΣΤ.5 Προφίλ αλουμινίου

Τέλος, και με την προϋπόθεση της σταδιακής ανάκαμψης της οικονομίας και της επανεκκίνησης της οικοδομικής δραστηριότητας, τα προφίλ αλουμινίου και άλλα κατασκευαστικά υλικά θα γνωρίσουν άνθηση λαμβάνοντας υπόψη και τις πιθανές επανεξαγωγές στην γειτονική Συρία, μέρος της οποίας που δεν υποφέρει από πολεμικές συρράξεις σταδιακά θα επανοικοδομηθεί.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

- ✓ **Ministry of Economic & Trade**
  Tel: + 961-1-981940-3, Email: sdabaghy@economy.gov.lb url: www.economy.gov.lb

- ✓ **Ministry of Finance**
  Tel: +961-1-981001/020/030 Email: infocenter@finance.gov.lb url: www.finance.gov.lb

- ✓ **Ministry of Agriculture**
  Tel: +961-1-848451, Email: info@agriculture.gov.lb url: www. agriculture.gov.lb

- ✓ **Ministry of Tourism**
  Tel : + 961-1-340940/1/2/3/4, Email : mot@inco.com.lb
  Url : www. lebanon-tourisme.gov.lb

- ✓ **Ministry of Environment**
  Tel: +961-1-976555, Email: webmaster@moe.gov.lb url: www. moe.gov.lb
- ✓ **Ministry of Energy & Water**
  Tel 00961-1-565100 /1/2/3/4 , Email: mew@terra.net.lb
  url: www.energyandwater.gov.lb

- ✓ **Ministry of Posts and Telecommunications**
  Tel : +961-979899, url : www.mpt.gov.lb

- ✓ **Ministry of Public Works & Transport**
  Tel: +961-5-456482, Email: minister@mpt.gov.lb , url: www.mpt.gov.lb

- ✓ **Ministry of Industry**
  Tel: +961-427006, Email: ministry@industry.gov.lb url: www.industry.gov.lb

- ✓ **Ministry of Labor**
  Tel: + 961-1-556803, Email: ministry@labor.gov.lb url: www.labor.gov.lb

- ✓ **Investment Development Authority of Lebanon IDAL**
  Tel: +961-1-983306-9, Email: invest@idal.com.lb url: www.idal.com.lb

- ✓ **Lebanese Customs House**
  Tel: +961-1-700115, Email: info@customs.gov.lb url: www.customs.gov.lb

- ✓ **Council for Development and Reconstruction CDR**
  Tel: +961-1-981252-3, Email: msc-cdr@cdr.gov.lb url: www.cdr.gov.lb

- ✓ **International Airport of Beirut (Rafic Hariri**)
  Tel:+961-1-628195/6/7Email:dgca@beirutairport.gov.lb url: www.beirutaeroport.gov.lb

- ✓ **Port of Beirut**
  Tel : +961-1- 580211-16, Email: info@portdebeyrouth.com url: www.portdebeirut.com

- ✓ **The Lebanese Standards Institution, Libnor**
  Tel: +961-1-485927, Email: libnor@libnor.org , url: www.libnor.org

- ✓ **The Chamber of Commerce, Industry and Agriculture of Beirut & Mount Lebanon (CCIABML)**
  Tel.: +961-1-353390/3, +9611353391 Email: information@ccib.org.lb
  url: www.ccib.org.lb

- ✓ **Chamber of Commerce, Industry & Agriculture Tripoli**
  Tel: +961-6-425600/1, Email: cicat@inco-tr.com.lb , url: www.cciat.org.lb

- ✓ **Chamber of Commerce, Industry & Agriculture Saida**
  Tel: +961-7-720123 Email: chamber@ccias.org.lb , url: www.ccias.org.lb

- ✓ **Chamber of Commerce, Industry & Agriculture Zahle**
  Tel: +961-8-807375 Email: info@cciaz.org.lb , url: www.cciaz.org.lb

- ✓ **Federation of the Chambers of Commerce, Industry and Agriculture in Lebanon**
  Tel: +961 1 744 702 Email: webmail@cci-fed.org.lb url: www.cci-fed.org.lb

- ✓ **General Union of Chambers for Arab countries**
  Tel: +961-1-814269/70, Email: admin@gucciaac.org.lb url: www.gucciaac.org.lb

- ✓ **Lebanese Hellenic Business Council**
  Tel: +961-1-694000 Email: hr.admin@tamerholding.com , url: www.tamerholding.com

- ✓ **THE LEBANESE BUSINESSMEN ASSOCIATION**
  Tel: (961-1) 320 450, (961-3) 289 800 Email: rdcl@rdcl.org.lb url: www.rdcl.org.lb/

- ✓ **Beirut Traders Association**
  Tel: 01 345735, Email: contact@beiruttraders.org

- ✓ **Association of lebanese industrialists**
  Tel: 01 350280, Email: ali@ali.org.lb

- ✓ **Order of Engineers and Architects of Beirut**
  Tel: +961-1-850 111, Email: info@ording.org.lb , url: www.oea.org.lb

- ✓ **Lebanese Contractors Syndicate**
  Tel: +961-1-611283, Email: dbank@lcsyndicate.com.lb

- ✓ **Real Estate Syndicate of Lebanon**
  Tel: +961-1- 566700, Email: info@real.org.lb url: www.real.org.lb

- ✓ **Association of Travel &Tourist Agents**
  Tel: +961-1-200176, Email: lebtravl@inco.com.lb

- ✓ **Banque du Liban**
  Tel: +961-750000, Email: bdlit@bdl.gov.lb url: www.bdl.gov.lb

- ✓ **Association of Banks in Lebanon**
  Tel: +961-1-970500, Email: abl@abl.org.lb url: www.abl.org.lb